

INKEER - AFKEER - WEDERKEER

Zestal predikaties

Door

Ds. H. van Gilst

in leven predikant te Tricht

Drukkerij Firma D. J. Thijsen - Buren (Gld.)

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUD

Levensschets

Voorwoord door Ds. J. Baaijens

1. De verloren zoon I. Uitgesproken op zondagmorgen 25 september 1966 te Tricht
En Hij zeide: Een zeker mens had twee zonen. En de jongste van hen zeide tot de vader: Vader, geef mij het deel des goeds, dat mij toekomt. En hij deelde hun het goed. En niet vele dagen daarna, de jongste zoon alles bijeen vergaderd hebbende is weggereisd in een vergelegen land, en heeft aldaar zijn goed doorgebracht, levende overdadiglijk. En als hij het alles verteerd had, werd daar een grote hongersnood in dat land, en hij begon gebrek te lijden. Enz.

2. De verloren zoon II. Uitgesproken op zondagmorgen 2 oktober 1966 te Tricht
*En opstaande ging hij naar zijn vader. En als hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen; en toelopende, viel hij hem om zijn hals en kustte hem. En de zoon zeide tot hem: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.
 Maar de vader zeide tot zijn dienstknechten: Brengt hier voor het beste kleed, en doet het hem aan, en geeft hem een ring aan zijn hand, en schoenen aan de voeten.
 En brengt het gemeste kalf, en slacht het; en laat ons eten en vrolijk zijn. Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn.*

3. De verloren zoon III. Uitgesproken op zondagmorgen 9 oktober 1966 te Tricht
*En zijn oudste zoon was in het veld; en als hij kwam, en het huis genaakte, hoorde hij het gezang en gerei. En tot zich geroepen hebbende een van de knechten, vraagde wat dat zijn mocht. En deze zeide tot hem: Uw broeder is gekomen en uw vader heeft het gemeste kalf geslacht, omdat hij hem gezond weder ontvangen heeft.
 Maar hij werd toornig, en wilde niet ingaan. Zo ging dan zijn vader uit en bad hem.
 Doch hij antwoordende, zeide tot de vader: Zie ik dien u nu zoveel jaren en heb nooit uw gebod overtreden, en gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdat ik met mijn vrienden mocht vrolijk zijn. Maar als deze uw zoon gekomen is, die uw goed met hoeren doorgebracht heeft, zo hebt u hem het gemeste kalf geslacht. En hij zeide tot hem: Kind, gij zijt altijd bij mij en al het mijne is uwe. Men behoorde dan vrolijk en blijde te zijn; want deze uw broeder was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren en is gevonden.*

4. De behoudenis van een diepgevallen zondares I. Uitgesproken op zondagmorgen 17 juli 1966 te Tricht.
Dus liet Jozua de hoer Rachab leven, en het huisgezin haars vaders en al wat zij had, en zij heeft gewoond in het midden van Israël tot op deze dag, omdat zij de boden verborgen had, die Jozua gezonden had om Jericho te verspieden.

5. De behoudenis van een diepgevallen zondares. II
 Uitgesproken op zondagmorgen 31 juli 1966 te Tricht
Dus liet Jozua de hoer Rachab leven, en het huisgezin haars vaders en al wat zij had, enz.

6. De wijze en de dwaze bouwer. Uitgesproken op zondagmorgen 14 aug. 1966 Tricht
Een iegelijk dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelfde doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft; en daar is slagregen nedergefallen, enz.

GILST, Hendrik van (1901-1966)

"Dat huisgezin daar aan de Torendijk, da's nu net een klein kerkje." Zó luidde de publieke mening in Kortgene over het gezin van Anthonij van Gilst en Janna Verburg. In dat gezin werd op 14 december 1901 Hendrik van Gilst geboren.

Vader en moeder Van Gilst vreesden beiden de Heere. In hun woning werd vaak gezelschap gehouden. Vooral moeder Van Gilst stond onder de naam Janna van Kortgene in de wijde omtrek bekend als een vrouw met veel oefeningen der genade. Maar ook Van Gilst sr. was een bekende persoonlijkheid, die vanaf de oprichting van de Gereformeerde Gemeente van Kortgene op 7 november 1913 tot zijn overlijden op 16 oktober 1920 in het ambt van ouderling diende.

Hendrik werd in de Nederlandse Hervormde kerk gedoopt, hoewel zijn ouders er al jaren niet meer kerkten. Voor er sprake was van het bestaan een Gereformeerde Gemeente werd er thuis met nog enkele gezinnen op zondag preek gelezen.

Tot zijn zestiende jaar was het voor Hendrik geen zware opgave om in uitwendige zin in de ouderlijke sfeer te verkeren. Toen brak evenwel de begeerte naar de wereld door: zo wilde hij bijvoorbeeld de jaarlijkse kermis in zijn woonplaats bezoeken. Natuurlijk was dat tegen de zin van zijn ouders. Ondanks de waarschuwingen bleef hij bij zijn voornemen. Tenslotte zei zijn moeder: "De Heere zal je wel thuisbrengen", waarop hij antwoordde: "Dat zal ik dan nog weleens zien." Toen de deur achter hem dicht sloeg, viel moeder Van Gilst op de knieën en bleef net zo lang de Heere smeken om de terugkomst van haar kind, tot hij - veel vroeger dan de bedoeling was - terugkeerde. Hij was met zijn broek achter een draaimolen blijven hangen, die daardoor van boven tot beneden toe opengescheurd was.

Inmiddels was Van Gilst sr. overleden en het was voor Hendrik een verademing dat hij op 1 april 1920 in Breda in militaire dienst moest. Daardoor kwam hij op legitieme wijze onder de knellende band van zijn moeder uit. Hij beloofde het kerkgaan niet te zullen verzuimen, maar hij leefde toch met de wereld in het hart.

Toen hij twintig jaar oud was, bezocht hij in Breda de Gereformeerde kerk. Ds. J.H. Donner J.Hzn. ging daar voor en deze preek werd door de Heere gebruikt om hem staande te houden. Groot was de blijdschap van zijn moeder toen hij ook voor haar schuldenaar mocht worden.

In oktober 1921 ging hij met groot verlof. Op 26 juni 1924 trad hij in het huwelijk met Sara Jacoba Munter (6 januari 1904 - 3 oktober 1984). Vanwege grote werkloosheid verhuisden Van Gilst en zijn vrouw naar de omgeving van Den Helder, waar hij zijn beroep als landarbeider kon blijven uitoefenen. Na een jaar vestigden zij zich in Julianadorp. Van Gilst begon daar met preeklezen voor een vijftal gezinnen. Door de malaise kwam er spoedig een eind aan het verblijf in Noord-Holland. In Den Haag kreeg hij werk; eerst bij de verbouw van de kerk van de Gereformeerde Gemeente, later als broodbezorger.

In 1930 wist Van Gilst geroepen te zijn tot predikant. Hij heeft dit een aantal jaren verborgen gehouden, maar tenslotte was het ds. P. Honkoop sr., de plaatselijke predikant, die ermee bekend raakte.

In 1946 werd hij toegelaten tot de Theologische School te Rotterdam en na volbrachte studie werd hij in 1949 kandidaat gesteld, samen met zijn medebroeders A. Vergunst en G. Zwerus. Uit twaalf beroepen werd dat van Elspeet aangenomen. In 1953 leidde de weg naar Dirksland, gevolgd door Lisse, waar in 1959 de herdersstaf werd

opgenomen. Een ernstige ziekte was er de oorzaak van dat hij enige tijd zijn ambtswerk niet kon vervullen.

Op donderdag 2 april 1959 deed Ds. H. van Gilst, gekomen van Dirksland, zijn intrede in de Gereformeerde Gemeente van Lisse, na op diezelfde dag aldaar bevestigd te zijn door Ds. K. de Gier van 's-Gravenhage. Deze bediende Gods "Woord uit 2 Tim. 2:15: "Benaarstig u om uzelf Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt". In dit onderricht in de ambtelijke bediening moet een prediker, om een goed dienstknecht van Christus te zijn: 1e. zichzelf stellen voor een alziend en alwetend God; 2e. gekeurd worden om echt te zijn; 3e. getrouw zijn in de ontvangen opdracht; 4e. het Evangelie zuiver preken.

Nadat aan Ds. van Gilst de vragen van het formulier gesteld waren, antwoordde deze met het: "Ja ik, van ganser harte". Ds. de Gier richtte daarna enkele persoonlijke woorden tot Ds. van Gilst, mevrouw van Gilst, kerkenraad en gemeente, en verzocht de nieuwe leraar staande toe te zingen Psalm 20 : 1.

In een geheel gevulde kerk deed 's avonds Ds. van Gilst zijn intrede. Hij had tot tekst gekozen Hand. 17 : 30-31: "God dan de tijden der onwetendheid overgezien hebbende, verkondigt nu alle mensen alom, dat zij zich bekeren. Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welke Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen, door een Man, Die Hij daartoe geordineerd heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft".

Spreker wees er op hoe Paulus predikt op de Areopagus: 1e. van zonde en bekering; 2e. van gerechtigheid en oordeel. God maakt door middel van Zijn knechten nog bemoeienis met de heidenen. Ernstig komt Hij met Zijn Evangelie tot alle creaturen. Maar deze roeping geeft ook verantwoordelijkheid, een verantwoordelijkheid, die vooral op de jongste dag openbaar zal komen. "Wat is dan de bekering toch noodzakelijk! "Tenzij iemand wederomgeboren zal worden." De wereldgeschiedenis zal eindigen in het wereldgericht. Dat getuigt juist van de gerechtigheid Gods. Zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament wordt van dat rechtvaardig oordeel gesproken. In die dag zal alles openbaar worden. Schapen en bokken, wijze en dwaze maagden zullen dan gescheiden worden. De eerstelingen vormen een bewijs, dat de oogst zal volgen. Zo is ook Christus' opstanding het bewijs, dat zij, die in Hem ontslapen zijn, ook zeker zullen opstaan. Hij zal het voleindigen.

Na de pauze richtte Ds. van Gilst in hartelijke bewoordingen zich tot zijn bevestiger Ds. de Gier, de afgevaardigden van de verschillende plaatselijke kerken, de maatschappelijke werkers, de aanwezige predikanten, Ds. A. Verhagen, Ds. L. Rijkse en Ds. C. Molenaar, de studenten, de afgevaardigden van de Classis, de kerkenraad, de gemeente, catechisanten, schoolbestuur en personeel, verenigingen, koster en echtgenote, organisten, en de kerkenraad en talrijke aanwezigen van de gemeente van Dirksland.

Ds. van Gilst werd toegesproken door Ds. C. Molenaar namens de Classis Amsterdam, door Ds. A. Verhagen als oud-predikant van Lisse, door ouderling H. van Rossum van Dirksland en tenslotte door ouderling C. W. Oudshoorn, die Ds. en mevrouw van Gilst namens kerkenraad en gemeente van Lisse een hartelijk welkom toeriep en hun staande liet toezingen Psalm 132 : 6.

In 1964 bevestigde ds. A. Hofman hem te Tricht, zijn laatste gemeente. Op 28 november 1966 is hij zeer onverwacht overleden in zijn woning te Geldermalsen. Zittend achter zijn bureau, een preek voorbereidend over Zondag 9, overviel de dood

hem.

In een "Ter inleiding" op de uitgave van de verklaring van de Heidelbergse Catechismus door ds. H. van Gilst, getuigde ds. A. Vergunst over zijn medebroeder: "De rust, die is toegezegd aan al Gods volk, mocht zijn deel worden. Ook hem zal toegeroepen zijn: 'Wel gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten, ga in in de vreugde uws Heeren.' Dikwijls haalde hij de woorden uit de gelijkenis van de verloren zoon aan: 'En zij begonnen vrolijk te zijn.' Nu, aan dat 'vrolijk zijn' zal dan voor hem geen einde meer komen." Onder overweldigende belangstelling werd hij op 2 december 1966 te Buurmalsen begraven.

Ds. Van Gilst heeft een aantal prekenbundels nagelaten. Zijn preken zijn eenvoudig, doch stichtelijk en bevatten de schriftuurlijk-bevindelijke waarheid. Hoewel hij zelf nooit kinderen heeft gehad, had de jeugd de liefde van zijn hart. De dag van zijn sterven had hij er nog met zijn vrouw over gesproken om de schoolkinderen bij zijn verjaardag te zullen trakteren.

In het kerkelijk leven was hij onder meer lid van het curatorium.

J. Mastenbroek

Geschriften

Bevestiging door ds. A. van Stuyvenberg en intrede te Elspeet op 25 januari 1950, z.p., z.j.

Herdenkingsdienst op zaterdag 7 december 1963 te Zaandam t.g.v. het 25-jarig bestaan van de Gereformeerde Gemeente, z.p., z.j.

Inkeer, afkeer, wederkeer. Zestal predikaties, Buren 1969.

De Heidelbergse Catechismus, Utrecht 1973.

De profeet Jona, Opheusden 1975.

De geluksstaat van Sion, Geldermalsen 1978.

Uit het leven van Abraham, Geldermalsen 1979.

De versmadende roede, Geldermalsen 1980.

Het grote voorrecht van Gods volk in een ondergaande wereld, Utrecht z.j. Een blijde boodschap in een donkere tijd, Opheusden z.j.

Verslag van zijn begrafenis, alsmede Adventpredikaties van ds. H. van Gilst en ds. A. Hofman, Buren z.j.

REDACTIE BIBLIOTHEEK VAN DE KLEINE KERKGESCHIEDENIS

Predikanten en Oefenaars

Biografisch Woordenboek van de Kleine Kerkgeschiedenis

Deel 2

REDACTIE:

A. Bel

P. van de Breevaart Dr. H. Florijn

J. Mastenbroek

H. Natzijsl

Drs. A. Ros

UITGEVERIJ DEN HERTOG B.V. – HO

Verslag van de begrafenis van Ds. H. van Gilst te Tricht

Op vrijdag 2 december 1966 is Ds. H. van Gilst onder zeer grote belangstelling ter aarde besteld. De begrafenis had plaats vanuit het kerkgebouw der Gereformeerde Gemeente te Tricht, waarop ook de nabijgelegen Ned. Herv. Kerk en enkele andere beschikbare ruimten aangesloten waren. De dienst ving om 12 uur aan en werd geleid door de consulent, Ds. A. Hofman van Zeist.

De dominee koos zijn uitgangspunt uit Joh. 17. Dit Schriftgedeelte werd gelezen vanaf vers 11. Ds. sprak o.m.: De Heere heeft een scheur gescheurd in ons midden. En bij de Heere is geen vergissing. Ongedacht en geheel onverwacht is het leven van Ds. Van Gilst afgesneden. Aan een zeer werkzaam leven is een einde gekomen. Steeds heeft hij mogen getuigen van Hem, van Wie het ook bij dit sterven geldt: In Hem, mijn vaste Rots, Is 't onrecht nooit gevonden. Al is het verlies zwaar voor zijn vrouw, al is het een slag voor de gemeente, al ging een golf van ontroering door het gehele land.

Ds. Hofman sprak verder over Joh. 17 : 24: "Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad voor de grondlegging der wereld".

Hier eist Christus op grond van Zijn gerechtigheid, dat diegenen bij Hem zullen zijn, die Hem van de Vader gegeven zijn. Hij vergeet de Zijnen nooit. Hier op aarde is de gemeenschap met Hem gebrekkig, er is nog zo'n grote afstand. Doch door de dood wordt dit weggenomen. Dan pas wordt de volle gemeenschap aan Hem gesmaakt, en ook aan al Zijn schatten en gaven. Christus bidt in dit Hoge priesterlijk gebed ook voor Zijn uitverkorenen op aarde: Bewaar ze in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt. Zo is er geen afval der heiligen. Ook in het leven van Ds. Van Gilst kan van drie zaken gesproken worden: 1e. God heeft naar hem omgezien; 2e. Christus heeft Zijn beeld in hem hersteld; 3e. Hij mag met ere in zijn graf komen.

Wij geloven van harte, dat onze vriend en broeder nu die heerlijkheid des Heeren aanschouwen mag. In de vreugde des Heeren mocht hij ingaan. Er is op aarde nog een volk in de strijd. Ook voor hen geldt het gebed: *Bewaar ze in Uw Naam*. Voor Ds. Van Gilst is dit al verhoord geworden. Maar Gods ganse kerk mag delen in dezelfde Geest, dezelfde hoop, geloof en liefde. Ds. Hofman wenste mevr. Van Gust de sterkte en vertroosting des Heeren toe, gedurig te mogen zien op datgene, wat haar echtgenoot nu genieten mag, om er straks zelf ook in te delen.

De tweede spreker was Ds. L. Rijkxen van Rotterdam. "Mijn tijden zijn in Uw hand", aldus Ds. Rijkxen. Dit woord is ook bewaarheid geworden in het leven van Ds. Van Gilst. Hij heeft het geleerd, onbekeerd in zichzelf komen te staan; maar ook door Christus gekocht te zijn en nu voor Zijn rekening te staan. De Heere helpt Zijn volk, sterkt hen, is hun nabij, Hij laat hen niet los. Al hun tijden zijn in Zijn hand. En nu mag Ds. Van Gilst ongestoord verkeren in de nabijheid Gods; hij hoeft er nooit meer uit. Eeuwig mag hij zich verlustigen in de Heere en dat volmaakt. Ds. Van Gilst is niet dood, maar hij leeft, in gemeenschap met zijn Koning en Verlosser.

Daarmede troostte Ds. Rijkxen mevr. Van Gilst. Mocht de Heere u vrede in het hart geven. Uw man bent u kwijt, maar de Heere is goed. De ondersteuning des Heeren wenste hij toe, ook namens het Curatorium der Theologische School en de Raad van Toezicht van de Kweekschool "De Driestar" te Gouda. In beide had Ds. Van Gilst zitting.

Ook tot de aanwezigen richtte spreker zich. De rijkdom van Gods genade had Ds. Van Gilst steeds uit mogen stalen. En wat is het nu onuitsprekelijk, zó, in één ogenblik te mogen overgaan in die eeuwige heerlijkheid.

De derde spreker was Ds. C. Harinck van Utrecht, die sprak namens de Classis

Utrecht en de Part. Synode Oost. Wat een ontzaglijke verandering heeft er in zo korte tijd plaats gehad, aldus spreker voor u, mevr. Van Gilst, allereerst; maar ook voor u, gemeente van Tricht, door dit sterven. Doch laten we daar nu eens iets tegenover mogen stellen, nl. dit woord uit Maleachi: "Ik, de Heere, word niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd". Wij veranderen zo gedurig, maar God nooit. Was dit er niet, wat zou er dan overblijven. En er staat niet kinderen Israëls, maar kinderen Jakobs, dus bedriegers, zondige schepselen. Dat is nu het wonder, dat de Heere onveranderlijk is voor zulke schepselen. Daarom worden ze niet verteerd. Zo ook nu is het met Ds. Van Gilst gegaan. Zijn Jakobsdeel heeft hij voorgoed afgelegd en het Israëlsdeel is ingegaan om zich eeuwig te verwonderen. God is een God der levenden, dat moge uw troost zijn als weduwe en als gemeente.

Tenslotte voerde ouderling Kirpestein het woord namens kerkenraad en schoolbestuur. De Heere, aldus spreker, heeft het met ds. Van Gilst bijzonder wel gemaakt. Geen ziekbed of lichaamsswellingen, zielsangsten of bestrijdingen, maar zo ineens overgezet in volle heerlijkheid. En nu reeds heeft hij God meer groot gemaakt dan in zijn gehele leven op aarde. "Ziet, Ik maak alle dingen nieuw". Dat waren zijn laatste woorden zondagavond. En nu is het voor hem waar geworden.

Spreker schetste ook de getrouwe arbeid van Ds. Van Gilst als herder, zijn werk als voorzitter van het schoolbestuur, de liefde, die hij voor de kinderen had. Ook het praktikale, bevindelijke van zijn prediking. Zielsraadselen zijn er soms opgelost. Hij zag uit naar vrucht, sprak met gezag, stond niet hoog met zichzelf.

Tot mevr. Van Gilst zei spreker: Zou de Heere niet zorgen voor degenen, die achterblijven? Wentel uw weg op de Heere, en vertrouw op Hem, Hij zal het maken. De Heere spreekt de weduwen apart toe in Zijn Woord.

En tot de gemeente: Mochten we ons afvragen: Als ik nu zo onverwachts moest sterven, hoe zou het dan zijn?

En tot de kerkenraad: We staan nu veel zwaarder voor ons werk. Wie zal ons het goede doen zien? Dat we ook mochten vragen: Verhef gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere! Dat we samen een vragende en biddende gemeente mochten zijn. Spreker vroeg ook de predikanten: Vergeet ons niet.

Ook de jonge mensen werden apart vermaand: Vergeet de waarschuwingen van uw leraar niet. En tenslotte: Laten we niet eindigen in de mens, maar God de eer van alles geven, van wat we in Ds. Van Gilst mochten hebben. Spreker gaf dan ook op te zingen Ps. 72 : 11, en eindigde de samenkomst met gebed.

Daarna kon het gure weer de vele honderden aanwezigen niet weerhouden de tocht naar het graf te maken. Gezien de weersomstandigheden werd er kort gesproken. Ds. Hofman vervolgde wat hij in de kerk gesproken had uit Joh. 17 : 24. Gods volk ontvangt hierboven niet alleen gemeenschap van plaats en heerlijkheid met Christus, maar ook gemeenschap van liefde met Hem.

Ouderling Droogers sprak als hoofd van de Rehobothschool de ook aanwezige schoolkinderen nog toe: Jullie horen er vandaag ook bij, want de dominee hoorde ook bij julle. Je had zo'n grote plaats in zijn hart en in zijn gebed. Vergeet nooit wat Ds. julle altijd op het hart drukte, hoe nodig het is een nieuw hart te ontvangen.

Tenslotte sprak een huisvriend, de heer H. nog enkele woorden tot mevr. Van Gilst. Vriendschap en medeleven spraken hieruit. Ook bedankte hij namens mevr. Van Gilst allen voor de grote belangstelling, medeleven en alle hulp, ontvangen voor het goede verloop van de begrafenis.

Vele predikanten en studenten waren aanwezig. Alom uit den lande waren velen opgekomen. Ook uit de gemeenten, die Ds. Van Gilst tevoren had gediend: Elspeet,

Dirksland en Lisse. Ook op deze dag is weer gebleken: *De Heere zal genade en ere geven*. Ook bleek, welke grote plaats Ds. Van Gilst in de gemeenten innam en welk een liefde hem werd togedragen.

Den lezer heil!

Gaarne voldoe ik aan het verzoek, een inleidend woord te schrijven bij de uitgave van dit zestal predikaties, uitgesproken door mijn geachte en in de gemeente van Tricht zeer geliefde voorganger wijlen Ds. H. van Gilst, tijdens zijn ruim tweejarige ambtsbediening in deze gemeente.

"Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling" Hebr. 13 : 7.

Ds. van Gilst heeft door Gods genade het Woord Gods mogen spreken, onvervalst en onverkort, als een getrouw dienaar van Jezus Christus. In het bestraffen en af manen met grote ernst van de zonden, in het blootleggen van de diep ongelukkige, verdoemelijke en verdorven staat des mensen van nature.

Maar óók: in het aanwijzen van de bevrijding en behoudenis in en door de enige en volkomen Naam tot zaligheid, onder de hemel gegeven, de vernederde en verhoogde Middelaar, naar het welbehagen des Vaders, in de verlossing door Christus bloed, de reiniging en heiliging door Zijn Geest.

Op de hem eigen wijze heeft hij de gezegende werkingen des Geestes door het Woord in de toepassing des heils in de ziel van Gods kinderen mogen voorstellen, steeds puttend uit de Bron der onderwijzing, de H. Schrift! De ontdekkende, ontledigende en uitbrandende bediening des Geestes, óók de verheerlijking van Christus in zondaars-harten. De gangen van zijn God en Vorst, zo vol roem en eer, heeft hij het volk mogen voorbehouden, opdat zij daarin de hoop hunner zaligheid mochten verkrijgen.

Nu zwijgt de mond van Ds. van Gilst hier beneden, maar, dát mogen wij hartelijk geloven, zijn ziel juicht en looft met de ganse verlost schare Gode en het Lam. En door dit geschrift spreekt hij nog tot ons, de achtergeblevenen, nadat hij gestorven is.

Gedenkt dan bij het lezen aan deze voorganger, aan zijn bestraffende, opwekkende en bemoedigende woorden, het Woord Gods, eenmaal tot u gesproken, en volgt zijn geloof na! Hij mocht in en door het geloof onder u en voor Gods aangezicht als een kind en knecht Gods wandelen. Dat was niet zijn verdienste, daar wijst hij ook in deze predicaties op, maar ééNZijdig welbehagen, liefde en ontferming Gods.

Dat onder het lezen in uw harten de begeerte en bede tot God opklimme, uit vrije genade begiftigd te mogen worden met datzelfde dierbare geloof, om daarin door de kracht des H. Geestes te staan en wandelen. Dan zal ook de uitkomst, die u bij uw geliefde voorganger mocht aanschouwen, door genade uw deel mogen zijn. Zo stelle de Heere "het Woord Gods" in dit boekje velen ten eeuwigen zegen.

Een woord van hartelijk dank aan mevrouw de wed. van Gilst voor het bereidwillig ter beschikking stellen van deze predicaties, om deze uit te geven ten bate van de kerkbouw te Geldermalsen. Zo worden, onder 's Heeren zegen, beide de geestelijke en stoffelijke belangen van Gods Kerk door deze uitgave gediend. Bovenal moge het strekken tot verheerlijking van Gods grote Naam en de komst van Zijn Rijk.

Uw Ds. J. Baaijens

September 1969

1. De gelijkenis van de verloren zoon. I.

Psalm 22 : 15, 16

Lezen: Lukas 15

Psalm 38 : 1, 4, 6, 9

Psalm 51 : 1

Psalm 145 : 3

Geliefden,

Er zijn drie woorden, die wij vernemen uit de mond van mensen, onder verschillende omstandigheden, namelijk: *Ik heb gezondigd*.

Deze woorden horen we zelfs uit de mond van een verstokt zondaar als Farao, toen hij getuigde: *De Heere is rechtvaardig, ik daarentegen en mijn volk zijn goddeloos*.

Wanneer heeft hij deze woorden uitgesproken?

Toen de donder, de bliksem en de hagel hem verschrikte, deed hij deze belijdenis. Maar toen het weer voorbij was, ging hij door in de verharding van zijn hart.

Er zijn mensen die in het gezicht van nood en dood dezelfde belijdenis doen, maar als de gevaren voorbij zijn, dan vergeten ze wat ze in de grote nood van hun leven gezegd hebben.

Deze woorden: *Ik heb gezondigd*, heeft Biléam ook gezegd. Biléam had het loon der ongerechtigheid lief en om dat loon te bekomen, zou hij Israël vloeken.

Maar als de Heere hem tegenkamt en hem door een engel laat betuigen, dat hij een verkeerde weg opgaat, dan zegt Biléam ook deze drie woorden: *Ik heb gezondigd*.

Op de top van de berg was Biléam een heilige, maar onderaan de berg geelk hij op een duivel. Neen, niemand kan twee heren dienen. Of hij zal de ene liefhebben en de andere verachten. U kunt niet God dienen en de Mammon.

Denk aan Saul. Saul had het gebod des Heeren niet volbracht in het ten onder brengen van de Amalekieten. Saul zegt: *Ik heb gezondigd*. Deze belijdenis was onoprecht; belijden dat wij een zondaar zijn en het niet menen, dus niet waar voor God zijn is ten enenmale waardeloos, het is spotten met God.

Om nog maar iets te noemen, denk aan Achan. Hij heeft van het verbannene genomen, en de Heere heeft hem bij het lot aangewezen. Als Achan voor Jozua moet verschijnen heeft hij ook beleden: *Ik ben een zondaar*. Neen, Achan heeft deze belijdenis niet vrijwillig gedaan, maar door de drang van de omstandigheden.

Denken we ten laatste aan Judas. Judas, met het berouw der wanhoop, en heengaande verwurgde zichzelf. Ook Judas heeft gezegd: *Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed*.

Deze belijdenis: *Ik heb gezondigd*, om het maar heel eenvoudig te zeggen, dat een ieder het kan begrijpen, al deze belijdenissen hebben allen een droevig einde gehad, omdat de liefde er in gemist werd.

Misschien hebben we ze ook wel afgelegd, onder een drang van onze consciëntie of in omstandigheden waarin we verkeerden.

Nu willen we bij die zelfde woorden stilstaan, maar uit een andere bron en tot een ander einde.

Dat willen we dan doen naar aanleiding van de gelijkenis, die de Zaligmaker ons gegeven heeft over de verloren zoon, wat u kunt vinden in Lucas 15 : 11 t/m 19:

En Hij zeide: Een zeker mens had twee zonen. En de jongste van hen zeide tot de vader: Vader, geef mij het deel des goeds, dat mij toekomt. En hij deelde hun het goed. En niet vele dagen daarna, de jongste zoon alles bijeen vergaderd hebbende is

weggereisd in een vergelegen land, en heeft aldaar zijn goed doorgebracht, levende overdadiglijk. En als hij het alles verteerd had, werd daar een grote hongersnood in dat land, en hij begon gebrek te lijden. En hij ging heen en voegde zich bij een van de burgers van dat land en die zond hem op zijn land om de zwijnen te weiden; en hij begeerde zijn buik te vullen met de dras, die de zwijnen aten, en niemand gaf hem dien. En tot zichzelf gekomen zijnde, zeide hij: Hoeveel huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood, en ik verga van honger. Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden, maak mij als een van uwe huurlingen.

Wij beluisteren in deze woorden: De verloren zoon tot God gebracht.

1e 's Vaders huis verlaten.

2e 's Vaders huis vergeten.

3e Aan 's Vaders huis herinnerd en naar 's Vaders huis getrokken.

1e 's Vaders huis verlaten.

Geliefden, er zijn verschillende verklaringen aan deze gelijkenis gegeven.

Sommigen hebben het zo voorgesteld, alsof deze twee zonen twee bekeerde mensen waren. Wij zouden er kunnen noemen, die deze gelijkenis zo verklaard hebben.

Men heeft dan in de jongste zoon een ver afgedwaald, ver afgezakt kind van God gezien, die met David moet getuigen:

Gelijk een schaap heb ik gedwaald in 't rond.

Dat onbedacht zijn herder heeft verloren.

En de oudste zoon heeft men gezien, als het bij de herder gebleven schaap.

In het vaderhuis gebleven te zijn, daarmee wordt dan bedoeld de staat der rechtheid, toen Adam in volkomen gemeenschap met God verkeerde.

Dan zouden we al tezamen, hoofd voor hoofd ons beeld terug vinden in de jongste zoon, nadat wij het verbond der werken in ons verbondshoofd Adam verbroken hebben en wij God de rug hebben toegekeerd, om nooit weer tot Hem weder te keren.

Zeer zeker, op zichzelf is dat waar, maar dan moet u goed opmerken, waar moeten we dan met de oudste zoon blijven? Naar mijn bescheiden mening vinden we de sleutel van deze gelijkenis terug in de eerste twee verzen van dit hoofdstuk, waar we lezen:

En al de tollenaars en zondaars naderden tot Hem om Hem te horen. En de Farizeeën en de Schriftgeleerden murmureerden, zeggende: Deze ontvangt de zondaars en eet met hen.

Het is u voorgelezen, drie gelijkenissen heeft de Zaligmaker ons in dit hoofdstuk gegeven. En dat ten gunste van wie? Ten gunste van tollenaars en zondaars, niet van de Farizeeërs. De gelijkenis van het verloren schaap, de verloren penning en de verloren zoon.

Dan vinden wij in de jongste zoon het beeld terug van een tollenaar en zondaar.

In de oudste zoon vinden wij het beeld terug van de Farizeeën en de Schriftgeleerden.

Op zekere dag zegt de jongste zoon tegen zijn vader: *Vader, geef mij mijn goed.*

Op zichzelf was daar helemaal niets tegen, tenminste niet volgens Israëls zeden. De oudste, dat was de eerstgeborene, had een dubbel recht op de erfenis.

Hij moest echter wachten, om dat dubbele deel te ontvangen, tot vader gestorven was. De jongste zoon had het recht een derde deel van zijn goed op te eisen, terwijl de vader nog leefde. Maar het doel van deze jongste zoon, u begrijpt, het doel was goddeloos, dat was verkeerd en boos.

Wat is nu het goed wat God de mens geeft?

"Geef mij mijn goed". Wel, wij zouden kunnen zeggen: De gezondheid die de Heere ons geeft. Als wij gezond mogen zijn, wat waarderen we het weinig en dan de hand in eigen boezem; wat waarderen we het weinig.

Is het niet erg, dat we eerst ziek moeten zijn om de gezondheid te waarderen? Hoevelen zijn er niet van onze medemensen, die jaar in jaar uit gebonden zijn aan stoel of bed?

We denken aan de vermogens die de Heere ons gegeven heeft; aan onze wijsheid die Hij ons schenkt om onze arbeid te mogen verrichten in onderscheiding van zoveel die deze vermogens en wijsheid moeten missen, die jaren lang, in de krenking van hun vermogens opgesloten zitten, waar ze nauwelijks het daglicht zien, wezenloos.

We hebben in onze bediening menigeen zo aangetroffen, als we zulke inrichtingen bezochten.

Dan is het ons wel eens een wonder geweest; was het iedere dag maar een wonder, dat de Heere nog onderscheid maakte, waar toch onzerzijds geen onderscheid was.

Wij denken ook aan de zegeningen die de Heere ons nog schenkt, ook in de vervulling van onze tijdelijke nooddrift.

Hij zegent mens en beest en doet

Zijn hulp nooit vruchtloos vergen.

De profeet roept er van uit: *Uw trouw is groot, ze is elke morgen nieuw.*

We leven in betrekking tot het verbond. We dragen het teken van dat verbond aan ons voorhoofd. We mogen nog leven onder de roepstemmen van het eeuwig blijvend Woord en Getuigenis.

Rustdag aan rustdag is de stem achter ons: Dit is de weg, wandel in dezelve, opdat Gij rust zoudt vinden voor uwe zielen. We mogen leven onder de gebeden die in 's Vadershuis voor ons worden opgezonden. Nu zijn er die dat alles voor zich opeisen, zeggende met de verloren zoon: Geef mij mijn goed. Ze reizen naar een vergelegen land, naar de wereld. Velen die zich hebben onttrokken aan het ouderlijk en kerkelijk gezag. Die gebroken hebben met alle banden.

De touwen die rondom hen lagen, hebben ze ver van zich afgeworpen, om in de brute goddeloosheid van hun leven, hun goed te gaan doorbrengen in de zonde, om met dikke hoogverheven schilden tegen de Almachtige aan te lopen.

De band in 's vadershuis is te eng. De vermaningen van vader en moeder staan hun niet langer aan. Ze zien het niet, dat het enkel liefde is, als vader en moeder hen vermanen.

Ook de jongste zoon was het te eng in 's vaders huis. Hij zegt dan ook: *Geef mij mijn goed.*

Hij is weggereisd naar een ver gelegen land. Zo heeft de jongste zoon nu ook 's vaders huis verlaten.

2e 's Vaders huis vergeten.

Maar dat niet alleen, hij heeft ten tweede 's vaders huis vergeten. Ja, hoor maar. *Hij is weggereisd naar een vergelegen land en heeft aldaar zijn goed doorgebracht, levende overdadig. En als hij het alles verteerd had, werd er een grote hongersnood in dat land; vers 14. En hij begon gebrek te lijden. Hij ging heen en voegde zich bij een van de burgers van datzelfde land en die zond hem op zijn land om de zwijnen te weiden. En hij begeerde zijn buik te vullen met de draf die de zwijnen aten en niemand gaf hem dien.*

Merkt u wel, de zonde gaat bergafwaarts. Er zijn jongens en meisjes die van onder het beslag van de waarheid weggaan en zich in de zonde gaan uitleven en de zonde gaan indrinken als water.

Van de jongste staat er: *Hij bracht al zijn goed door.*

De ene dag na de andere: Laten we eten en drinken en vrolijk zijn. Bij zijn vrienden, ja, dat zijn dan de mensen die doorbreken, bij zijn vrienden was hij twee schreden voor in de zonde. Hij leefde, staat er, en wat wil nu dat woord zeggen, hij leefde overdadig. Hij ging door in de zonde, en het kan best mogelijk zijn geweest, dat zijn consciëntie nog gesproken heeft, en dat hij die consciëntie heeft willen stillen door beloven en bidden.

Er zijn mensen, die in hun eertijds, ik zou ze wel met name kunnen noemen, hun consciëntie hebben willen stillen en God maar weg hebben willen werken en hoe meer God op hen aankwam, hoe bruter ze zichzelf hebben uitgeleefd in de zonde. Die zelfs hun consciëntie hebben willen stillen door vloeken en door drinken.

En, o, welk een roepstemmen de Heere ook tot de mens zendt, hetzij oordelen hetzij zegeningen. Datheen zingt er van:

Hij wil blijven in der boosheid.

En van geen kwaad hem keren.

Ik denk hier aan het oude Israël; daar liggen we allen van nature in getekend.

Oordelen noch zegeningen doen ons wederkeren. 's Vaders huis vergeten. Denk aan dat oude Israël. De Heere gaf hun reinheid der tanden. Daar moet u eens over denken. Wij weten bij benadering wat dat is. In de oorlogsjaren, wij woonden toen in den Haag, hebben wij het gezien dat de mensen dood op de straat vielen van de honger. Reinheid der tanden, gebrek aan brood in alle plaatsen. De Heere had van dat volk Israël de zegen geweerd. De dauw des hemels, als er nog drie maanden waren voor de oogst.

Twee, drie steden togen uit om water in één stad, opdat ze zouden drinken, maar staat er, ze werden niet verzadigd. Ik heb u geslagen, zegt de Heere, met brandkoren, met honingdauw, in de veelheid uwer hoven; uwe wijngaarden en olijfbomen, de rups heeft ze opgegeten. Ik heb de pestilentie onder u gezonden naar de wijze van Egypte. Ik heb uwe jongelingen gedood, en de stank van uw heirlegers is opgeklommen, zegt de Heere. Ik heb sommige steden ten enenmale omgekeerd; gelijk God Sodom en Gomorra omkeerde. En ik heb u als een vuurbrand uit het vuur gered. Nochtans na alles wat, de Heere gedaan heeft, nochtans hebben ze zich tot Mij niet bekeerd, spreekt de Heere Heere.

In plaats van wederkeren naar 's vaders huis, voegde hij zich, zo lezen wij, bij een van de burgers van dat land en vroeg daar om werk, wat hij gekregen heeft ook.

Wat moest hij gaan doen? Zwijnen hoeden. En daar moet u nu eens even bij stilstaan, wat dat voor een Jood wil zeggen, om zwijnen te weiden. Dat was het minste werk wat een Jood opgelegd kon worden, want een zwijn was voor een Jood een onrein verfoeilijk dier.

De honger werd groot, het gebrek nijpend. Hij begon zijn buik te vullen met hetgeen de zwijnen gegeven werd. En dan staat er: *Hij begeerde dat, maar niemand gaf hem dien.* Wat zijn de barmhartigheden der goddelozen toch wreed.

Ja, de wereld, onthoudt het maar hoor, verwacht er maar niets van; de wereld spuwt ons uit, als we alles hebben doorgebracht. Hoe vernederd hij ook was, uitwendig, want wat een vernedering, zoveel goed, zoveel geld gehad en nu zo arm, zo berooid, en nochtans ondanks die uitwendige vernedering bleef zijn hart vast aan de zonden en aan de wereld.

Zijn begeerten lagen ten enenmale van God af. Zijn hart en daar gaat het over; daar vraagt de Heere naar, zijn hart lag nog in de zonden. Hij kon zichzelf wel zo niet meer uitleven in de zonde, vanwege gebrek, maar toch, hij zat vastgeroest aan de wereld en

de zonde.

Wat houdt hij nu over? Dienen door werken. Wat een verschil met die tijd dat hij in overdaad leefde, iedere dag vrolijk en prachtig. Weet u wat hij overhield? Niets anders dan zelfverwijt. Een zwart register van schuld, een donkere nacht, een geopende hel, een duivel die tot hem zegt: Dat is nu uw loon, dat ik u geef voor de trouwe dienst die u mij bewezen hebt. 's Vaders huis verlaten, 's vaders huis vergeten, maar ook in de derde plaats aan 's vaders huis herinnerd en tot 's vaders huis getrokken.

3^e. Aan 's Vaders huis herinnerd en naar 's Vaders huis getrokken.

Dat is het kritieke punt. Dat is een eenzijdig soeverein werk van God, dat lag niet aan de zijde van de jongste zoon.

Een onderwerp gemaakt te worden van eeuwige liefde. Weet u wat er dan gebeurt in een mensenleven?

Wel, tot zichzelf gekomen zijnde, dan gaat God ons hart niet veranderen in een ander hart, gelijk Hij bij Saul deed, neen dan gaat de Heere dat hart vernieuwen.

Die vernieuwing des harten wordt in Gods Woord genoemd, een baring, een nieuwe schepping, welke God zonder ons in ons werkt. Ze ligt in de wil van God. Jac. 1 : 18. *Naar zijnen wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der Waarheid, opdat wij zouden zijn als eerstelingen Zijner schepselen.*

Ze vloeit voort uit het voornemen Gods. Naar de eeuwige raad en wil van God, naar het welbehagen des Vaders en tot verheerlijking van Zijn Naam.

Ze ligt in het werk van Christus, die rijk is in barmhartigheid. *Door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons heeft liefgehad, ook toen wij dood waren door de misdaden en de zonden, heeft Hij ons levend gemaakt, door Christus; uit genade zijt gij zalig geworden.*

Het ligt in de bedoeling van God de Heilige Geest. Vandaar wordt in Gods Woord gezegd: Door de Heilige Geest wederomgeboren te worden, en het middel dat God gebruikt is Zijn lieve Woord. Niet wedergeboren uit vergankelijk zaad, maar uit een onvergankelijk zaad, het eeuwig blijvend Woord van God, gelijk de apostel Petrus ons leert.

Ziet, het werk der levendmaking, tot zichzelf gekomen zijnde. Want we leven een eeuwigheid van ons zelf af, een eeuwigheid ligt er tussen, niet minder, hoor mensen.

Maar Godskennis geeft zelfkennis, dan komen we tot onszelf. Dat werk der wedergeboorte snijdt alle roem van het schepsel bij de wortel af.

Hebt u er wel eens erg in gehad, als Ezechiël er van spreekt in hoofdstuk 16. *Toen Ik, dat woordje Ik, nooit bij stilgestaan?*

Bent u er nooit blij mee geweest? Ik wel hoor. Want als er nog een nagelschrap van mij bij moest, was het eeuwig verloren. Maar dat het nu een soeverein eenzijdig werk van God is!

Toen Ik u nu voorbijging, zo zag Ik u; Ik zeide tot u in uw bloede, leef. Ik breidde Mijn vleugelen over u uit, Ik dekte uw naaktheid, Ik zwoer u en kwam met u in een verbond en gij werd Mijne. Ik wies u, Ik zalfde u. Alle eer en lof aan de Werkmeester! Ja, alle eer en lof en dankzegging aan de Werkmeester van dat werk.

Tot zichzelf gekomen zijnde. Als we tot ons zelf komen, weet u wat er dan gebeurt?

Wel, dan gaan we ons zondig bestaan inleven. Anders kunnen we het belijden, maar dan wordt het beleving.

Ja, we hebben het gehoord van verschillende mensen hoe ver ze in de belijdenis kwamen, maar dat hun hart er nog eeuwig ver van af was.

Maar dan gaan we het beleven, inleven dat we eeuwig ongelukkig zijn; Godloos, wat wil dat zeggen? Godloos, mensen, wil zeggen: los van God. En waar gaat het nu met

ons op aan? Gelijk als bij de jongste zoon, van honger sterven, omkomen, verloren, voor eeuwig verloren. Als we tot ons zelf gebracht worden, weet u welk gevolg dat heeft?

Wel, ten eerste, inkeer. Dan gaan we onszelf zien in onze dwaasheid, dan doen we als de verloren zoon. Ja, hij ging met zijn gedachten terug, anders doen wij dat niet, heus niet. Maar hij zegt: *Hoeveel huurlingen mijns vaders hebben overvloed en ik verga van honger; ik zal opstaan en tot mijn vader gaan. Ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en ik ben niet waardig uw zoon genaamd te worden, maak mij als een van uw huurlingen.*

Inkeer, ja dan gaan we eerst zien waaruit wij gevallen zijn; uit 's Makers handen. Die jongste zoon ging denken aan 's vaders huis, hoe goed hij het bij zijn vader had. En nu voor een hand vol genot, had hij al dat goed prijs gegeven. Hij heeft zijn geld uitgegeven voor hetgeen geen brood was en al zijn arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan.

Zo doet de Heere ook met Zijn volk. Hij gaat met dat volk terug. Hij brengt het hen in gedachtenis, daar èn daar èn daar, anders leven we maar over alles heen. Hij brengt hen in gedachtenis, hoe er soms maar als één schrede was tussen hen en de dood, en hoe de Heere hen naar Zijn grote goedertierenheden bewaard en gespaard heeft. Allemaal goedertierenheden, o mensen, het zegt wat om tegen zulk een goedgevoelende God gezondigd te hebben.

Maar ook als de Heere die goedheid brengt in vergelijking en in betrekking tot de deugd van Zijn rechtvaardigheid. Dan wordt het een wonder dat de hemel nog dekt en de aarde nog draagt. Dan wordt het een wonder, dat we die plaats niet ingenomen hebben, waar hun worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt.

Inkeer, afkeer: ja, waar keert zulk een volk zich van af? Die keren zich af van de zonde. En dat wegens dat nieuwe leven, dat God verheerlijkt heeft in hun harten.

Ach zeggen ze: *Heere, o was het mogelijk, nooit meer te zondigen. Ze worden aller zonden vijand en ze zeggen: Henen uit, henen uit! Dat werk nu een droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Een hartelijk leedwezen dat we God door onze zonden vertoornd hebben.*

Maar ook, aan inkeer en afkeer is verbonden: wederkeer.

Ja, hij was het niet meer waardig een zoon genaamd te worden; dat gaat hij hartelijk bekennen, maar zegt hij, als ik dan maar een huurling, een dagloner mag zijn.

Weet u waar het bij zulk een volk om gaat? Ach, om weder tot genade te mogen komen. Dat wil zeggen; wederom in de gunst en de gemeenschap van God gebracht te worden. Daar gaat het dat volk om, als ik dan toch maar bij Vader mag zijn, al ben ik dan maar een dagloner, een huurling, ik zou er hoogst tevreden mee zijn, alhoewel ik u, Vader, niets meer kan aanbieden.

Neen, ik kan alleen maar vragen om vergeving van schuld en vergeving van zonden.

Om de woorden van Augustinus te gebruiken, die zegt: O, mijn schuld, mijn schuld, mijn grote schuld. In het gezicht van het recht en het gevoel van Gods toorn en onder de vloek van Gods wet wordt alle hoop en verwachting onzerzijds afgesneden, weggevaagd.

In Jes. 40 lezen we: *Als de Geest er in blaast, voorwaar het volk is gras.* Dan gaan we buigen voor God onze Richter; buigen, bukken in het stof.

Bij zulk een volk wordt het de bede, wat ook David heeft gezongen; wij gaan dat nu eerst ook doen uit Ps. 51 : 1.

Toepassing

Ik kom nog even terug op hetgeen ik gezegd heb. Wat ik u bidden mag, geeft uw

aandacht er toch aan.

De Heere vraagt niet zoveel van ons. Hij vraagt zoveel dat wij het kunnen betrachten. Wat ik u bidden mag, jongens en meisjes, dat we de band toch niet zouden verbreken, die ons uitwendig aan Gods Woord bindt.

De zonden die we niet bedreven hebben, hoeven we niet te belijden, niet te bewenen en daarvoor zullen we ook niet gestraft worden. Op de uitwendige onderhouding van Gods geboden geeft de Heere Zijn zegen.

Wilt u een bewijs? Ik denk aan de Rechabieten. De Heere stelt ze ten voorbeeld tegenover Zijn volk Israël.

Rechab, hun vader, had zijn kinderen bezworen dat ze geen wijn mochten drinken. Nu zegt de Heere tegen Zijn knecht Jeremia: Beproof ze maar eens, zet ze maar koppen wijn voor. Neen zeiden ze, onze vader Rechab heeft het ons verboden. In tegenstelling van dat goddeloze Israël. Die hielden geen rekening met hetgeen hun vaders geboden hadden, om in de wegen des Heeren te wandelen.

En wat zegt de Heere nu van de Rechabieten?

Hij zegt: niemand zal van Mijn huis worden afgesneden, die niet staat voor Mijn aangezicht tot in eeuwigheid.

O, wat ik u bidden mag, meisjes en jongens, onderwerpt u aan de vermaningen van vader en moeder. Tegen de hemel hebben we allemaal gezondigd. Lydia bijvoorbeeld heeft zich niet uitgeleefd in de zonde, gelijk de jongste zoon, maar tegen de hemel hebben we allen gezondigd.

God heeft van de hemel neergezien of er iemand was die goed deed en er was er niet tot één toe. Samen afgeweken, samen onnut geworden.

*En daar hij schuld met schuld vermeerd
Zich tegen Hem durft stellen.*

Tegen de hemel hebben we allen gezondigd, maar de jongste zoon moest er bij zeggen: Vader, ik heb tegen de hemel gezondigd en voor u.

En jongens en meisjes, als u eens wist hoeveel verdriet u uw ouders aandoet, door niet naar hun vermaningen te luisteren, voornamelijk, als de eeuwige belangen op het hart van vader en moeder drukken ten opzichte van de kinderen.

Er zijn ouders die het afwijken van hun kinderen met droge ogen kunnen aanzien. O wat erg, onder het hart gedragen en nu op het hart trappen.

Als die schuld in de smart terugkomt in uw leven, en gelukkig als ze terugkomt, anders zal ze eeuwig op uw ziel branden.

Ik herinner me nog de kerk in Breda, daar is het gebeurd dat God een pijl van eeuwige liefde in mijn hart schoot, ik zal het nooit vergeten, ik zat op de galerij en de oude Ds. Donner preekte "Een zondaar dikwijls bestraft zijnde" en dat was ik. Ik had een bekeerde vader, moeder en broer. Zij bestrafden en baden gedurig voor mij, maar ondanks dat alles, ik ging door. Tot op dat ogenblik "Een zondaar dikwijls bestraft, de nek verhardt, zal schielijk verbroken worden.

Dan is het niet meer moeilijk om voor God en mensen te bukken. Toen ik thuiskwam was mijn eerste werk aan moeder vragen om vergeving. Zou dat nog kunnen? Ze zei: O ja, mijn kind, maar vraag aan God om vergeving, daar moet je terecht komen.

Aan mijn vader en broer kon ik niet meer om vergeving vragen, die waren al gestorven. Ik ben toen naar het graf gegaan en heb daar de aarde nat gemaakt met mijn tranen. 'k Heb toen op mijn knieën God om vergeving gevraagd.

Meisjes en jongens, de Heere mocht jullie voor die wegen bewaren, die de jongste zoon heeft bewandeld.

En dan lezen we, en tot zichzelf gekomen zijnde, o wat een eeuwig wonder, want ach geliefden, we leven een eeuwigheid van ons zelf af, als we dat toch eens mochten

zien, als dat eens beleefd mocht worden. Want van nature leven we onszelf, niets anders dan onszelf. Hoe we dat nu uitleven, maar we zijn onszelf, ook al zouden we gelijk zijn aan die oudste zoon.

Ik ga daar nu niet verder op in, misschien een volgende keer.

Maar al zijn we gebleven als die oudste zoon in 's vaders huis, nochtans leefde hij ook een eeuwigheid van zichzelf af.

We moeten hebben we gezegd, tot inkeer komen, en het gevolg daarvan is afkeer en van afkeer volgt wederkeer.

We moeten tot God wederkeren, we zijn uit God gevallen, ziet u, wij moeten tot God wederkeren.

En nu het eeuwige wonder voor mensen die 's vaders huis verlaten hebben en 's vaders huis hebben vergeten, met het voornemen, ja de jongste zoon had het voornemen om nooit meer, nooit meer naar 's vaders huis terug te keren, neen! Maar, nu de liefde in al de belijdenissen van Farao, Biléam, Achan, Saul en Judas gemist wordt, liefde wordt in de belijdenis van de jongste zoon gevonden.

Liefde gevallen op vijanden, o dat we moed mochten scheppen uit hetgeen de jongste zoon geworden is.

Dan is er geen zondaar te oud, niet een te jong, maar ook niet één te groot.

Vandaar zou ik u willen toeroepen: Laat toch af om te proberen een geschikt voorwerp voor God te zijn. Laat toch af om het verder bij onszelf te zoeken.

Want het is niets, het is nooit wat geweest en het zal met ons zelf nooit wat worden. Het kan ook zijn, dat het gezicht van uw onreinheid, van uw melaatsheid, van uw schuld en zonden, u afhouden tot God weder te keren.

Dat vinden we terug in Kaïn. Hij zegt: Mijn misdaad is groter dan dat zij verzoend zou kunnen worden.

Augustinus zegt: Kaïn gij liegt, want het bloed van Jezus Christus, Gods zoon, reinigt van alle zonden.

Dan drijft het ons niet van God af, maar dan drijven schuld en zonden ons gelijk deze jongste zoon naar 's vaders huis toe. Dan zegt David: "Vergeef mij mijne zonden". Wat zegt hij nog meer? Omdat ik geen zonden heb, omdat ze klein zijn? Neen, omdat ze te groot zijn? Ook dat niet. Hij zegt: mijn zonden zijn groot.

Waar zou ik nu anders heen kunnen gaan. Vandaar, al was u zo zwart als de duivel, deze jongste zoon zag er ook niet zo fraai uit. Neen, al was u het ellendigst van alle schepselen. Al had u duizendmaal meer zonden dan u nu hebt. Al had u geen hart en geen hand om Hem te omhelzen.

Weet u, straks zal de Vader het wel doen. En dan is het alleen om Zijns Naam wil. Ja, Ik doe het niet om uwentwil, o huis Israëls, dat zij u bekend, maar Ik doe het alleen om Mijns grote Naams wil, dat die zal verheerlijkt worden.

Redeneer dus niet langer tegen vrije genade. Is het niet genoeg dat alles gedaan is, en alles voor u gedaan zal worden?

Door een weg van *inkeer, afkeer en wederkeer*. Hij heeft zijn rijkdom voor onze armoede. Klederen voor onze naaktheid. Een machtige arm voor onze machteloosheid. Wie het nu zo van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij, en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen.

O, dat de roepstemmen toch niet veracht werden, maar dat we met smeking en geweent gebracht mochten worden in die rechte weg, waarin Hij Israël zou kunnen worden tot een Vader en Efraïm uwe eerstgeboren zoon zou noemen.

En opstaande ging hij naar zijn vader. En als hij nog ver was, zag hem zijn vader en werd met innerlijke ontferming bewogen en toelopende omhelsde hem en kustte hem.

De Heere zegene de waarheid om Zijns Zoons wil. Amen.

2. De gelijkenis van de verloren zoon II.

Psalm 84 : 2 -5 Lezen:

Hooglied 1

Psalm 116 : 2, 3, 4 en 5

Psalm 87 3, 4

Psalm 68 : 5

Geliefden, U is voorgelezen uit het Hooglied van Salomo, dat de bruid getuigt "De koning heeft mij gebracht in Zijne binnenkamer, wij zullen uw uitnemende liefde vermelden, meer dan de wijn".

De bruid spreekt van de Koning. Wie is die Koning? Niet minder dan de tweede persoon in het Goddelijke Wezen. Zijn rijksgebied als koning is onbegrensd. Hij heerst van zee tot zee en van de rivieren tot aan de einden der aarde.

Hij heeft het zelf getuigd: Mij is gegeven alle macht in de hemel en op aarde.

Maar Hij is ook koning in het rijk der genade. Daartoe is Hij van de Vader verordineerd van eeuwigheid, en ook gezalfd. Psalm 2: "Ik toch heb mijnen Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid".

Zijn koninkrijk is Goddelijk, het is geestelijk en het is hemels. Hij maakt zelf Zijne onderdanen, want niemand anders kan dat doen. Daarom rijdt Hij op het witte paard van Zijn eeuwige overwinning.

Hem is een boog, Hem is een kroon gegeven. *Uwe pijlen zijn scherp, volken zullen onder u vallen, ze treffen in het hart van 's Konings vijanden.*

Met giften zullen langs de stromen

De Koningen der zee

En Scheba nevens Seba komen,

Hem smekend om de vreê.

Wat zegt nu de bruid? *Ze zegt: Hij heeft mij gebracht*, ze is zelf niet ingegaan. Dat leert Gods kerk wel, dat ze de liefde niet kan opwekken nog wakker maken, totdat het dezelve lust. Hij heeft mij gebracht in Zijne binnenkamer Hier hebt u het bewijs, dat die bruid dien eeuwigen Bruidegom toebehoort. Hij heeft die bruid niet alleen ondertrouwd in eeuwigheid, in gerechtigheid en in goedertierenheid en barmhartigheid, maar Hij heeft die bruid ook getrouwd in geloof, opdat zij de Heere zou kennen.

Hij was haar Heere geworden, zo mocht ze voor Hem buigen. In die binnenkamer gaat de Bruidegom die zwarte bruid prijzen. In zijn werk alleen, daar ontbreekt niets aan. Neen, geheel zijt gij schoon en daar is gans geen gebrek aan u. Daar in de binnenkamer is Zijn liefde de banier over haar en mag zij rusten in de rust des geloofs. Ja, zij mag er van getuigen: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, alzo is mijn liefste onder de zonen. "Ik heb grote lust in Zijn schaduw en zit er onder".

Daar wordt het bevestigd, eet vrienden, drinkt en wordt dronken, o liefste.

Daar mag de Kerk zich verblijden met een uitnemende blijdschap, want het is gelijk de bruid zegt: Een uitnemende liefde. Ja, een uitnemende liefde, wonderlijker dan de liefde der vrouwen, ze is eeuwig, ze ligt vast in de eeuwigheid.

Ze is ook soeverein, we hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Die liefde is onveranderlijk, die Hij eens heeft liefgehad, heeft Hij lief tot het einde. Ze is sterker dan de dood. Harder dan het graf, vurige kolen, vlammen des Heeren, vele wateren zouden ze niet blussen. Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze

liefde, men zou hem ten enenmale verachten. Weet u wie dat ook mocht ervaren? Die jongste zoon, toen hij weer mocht keren bij zijn vader. De vorige week hebben wij daar reeds iets van gezegd. Wij willen daar nu met de hulp des Heeren verder over handelen. Tekst: Lukas 15 : 20 - 24, waar wij lezen:

En opstaande ging hij naar zijn vader. En als hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen; en toelopende, viel hij hem om zijn hals en kuste hem. En de zoon zeide tot hem: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.

Maar de vader zeide tot zijn dienstknechten: Brengt hier voor het beste kleed, en doet het hem aan, en geeft hem een ring aan zijn hand, en schoenen aan de voeten.

En brengt het gemeste kalf, en slacht het; en laat ons eten en vrolijk zijn. Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn.

Wij beluisteren dan in deze woorden:

- 1^e. De verloren zoon tot God gebracht.
- 2^e. De verloren zoon met God verzoend.
- 3^e. De verloren zoon in God verblijd.

1^e. De verloren zoon tot God gebracht.

De vorige maal hebben we mogen beluisteren hoe die jongste zoon zijns vaders huis heeft verlaten en vergeten.

Ja, hij heeft niet alleen vaders huis verlaten en vergeten, maar ook al zijn goed doorgebracht met zijn vrienden, levende overdadig. Hij heeft zelfs niet aan zijn vaders huis gedacht. Ook niet toen al zijn goed verteerd was, toen hij gebrek begon te lijden, toen het er naar uitzag, dat hij zou sterven van honger.

Neen, dat alles heeft hem niet doen wederkeren, niet doen denken aan 's vaders huis. Daar moest wat meer gebeuren. Hij moest eerst, en dat was goddelijke genade, eeuwige ontferming, hij moest eerst tot zichzelf komen.

En als hij tot zichzelf gebracht wordt dan zien we *inkeer, afkeer, wederkeer, opstaan, heengaan en zeggen*.

Er is wel eens door sommigen gezegd dat deze jongste zoon zonder kennis van de Middelaar tot de Vader is gebracht. Ach, blindheid alleen kan zo doen spreken. Weet u, wat dan vergeten wordt? Wel dan gaan we de hoofdstrekking van de gelijkenis uit het oog verliezen.

Want deze verloren zoon, heb ik de vorige maal gezegd, is een beeld van de tollenaar en de zondaar. En wat staat er nu van de tollenaars en van de zondaren? Daar staat van geschreven: "Ze kwamen tot Hem", begrijpt u. *Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader die Mij gezonden heeft, hem trekke en niemand kan tot de Vader komen dan door Mij.*

Door de zonde is God onze Richter geworden. Dat komt omdat wij Zijn heilige wet hebben overtreden, dat wij Zijn deugden geschonden hebben en deswege liggen wij allen, of wij het weten of niet weten, bekennen of niet bekennen, we liggen allen onder de verbintenis van een drievoudige dood, tijdelijk, geestelijk en eeuwig.

Hoe zal nu zulk een hel- en doemwaardig zondaar, God kunnen zien en leven, buiten Christus? Hoe zullen ooit Adams zonen en dochteren in een verzoende betrekking met de Vader gebracht kunnen worden?

Dat is alleen mogelijk omdat God met God verzoend is. *Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hare zonde haar niet toerekenende.*

En opstaande ging hij tot zijn vader.

Let er goed op. Het is niet alleen bij een voornemen gebleven, bij een opwellende begeerte. Neen. Er zijn mensen, die een begeerte hebben in hun hart, dat ze wel zo gelukkig willen zijn, als dat volk, het welk de Heere bekeerd heeft, maar het komt nooit verder dan een begeerte, het wordt nooit in daden omgezet.

De zoon van de vader in een andere gelijkenis zei: *Vader, ik zal in de wijngaard werken.* Ja, dat was wel zijn voornemen, maar hij deed het niet.

En we weten van Biléam die wenste nog wel te sterven, de dood der oprechten, maar evenwel ontzag hij niet Gods lieve volk te vloeken.

Hij had het loon der ongerechtigheid lief. Neen, daar staat van de jongste zoon wat anders geschreven. Het was niet alleen een begeerte maar een behoefte des harten, gewerkt door God de Heilige Geest, zodat hij zijn begeerte ook in daden omzette. Hij ging tot zijn vader. Dus bekeren is niet alleen stilstaan op de weg des levens, maar een wederkeren, bekeren is de weg teruggaan.

En dan lezen wij: "Als hij nog verre was, zag hem zijn vader".

Ja, de Vader ziet Zijn Kerk, als zij nog ver van Hem zijn. Hij zag ze al in Zijn eeuwige liefde, waarin Hij die Kerk verkoor naar Zijn eeuwig soeverein welbehagen, want Hij heeft ze verkoren in Christus. Efése 1. *Gelijk Hij ons verkoren heeft in Hem van voor de grondlegging der wereld.* Dan zegt Jesaja: "Van toen aan zijt gij kostelijk geweest in Mijne ogen, en zijt verheerlijkt.

Daar was maar één oorzaak voor, volk des Heeren. Weet u welke oorzaak? Omdat Hij hen liefhad. Hij zag hen van verre. Hij zag ze al in het eeuwig verbond der verlossing, waar de uitverkorenen voor kwamen als alreeds geschapen, als alreeds gevallen.

Hij zag ze volmaakt, in de aanvaarding van Zijn lieve Zoon, daarin heeft Hij die Kerk al van verre gezien en genoemd, Mijn Hefziba, "Mijn lust is aan haar".

O dan mogen we wel uitroepen: "O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijne oordelen, hoe onuitsprekelijk is Zijne liefde", waarmee Hij die Kerk lief had. Habakuk roept er van uit: "De gangen der eeuwen Zijn Zijne".

Hij zag ze als een borduursel gewrocht, zijnde in de nederste delen der aarde, waarvan David getuigde: "Uwe ogen hebben mijn ongeformeerde klomp gezien en al deze dingen waren in Uw boek geschreven".

Hij zag hun inkomst in de wereld. Lees maar eens met aandacht Ezech. 16. Daar lezen we verscheiden malen: "leef in uwen bloede leef!" Het eerste, gelijk sommigen willen, ziet er op dat Hij die Kerk bij hun geboorte al toeroept: "in uwen bloede leef, in uwen bloede leef". Hij zag ze reeds in hun natuurstaat, ja vervreemd van God, kinderen des toorns, gelijk alle anderen, wandelend naar het goeddunken van hun boos en verdorven bestaan.

Hoe ze dat ook uitleven, in een weg van eigengerechtigheid, of in een weg van goddeloosheid, maar Hij zag ze, Hij zag hen in hun opstaan en in hun wederkeren.

Hij zag ze in hun berouw, toen ze met een Efraïm de hand op de heup gingen leggen. Nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad en nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt, ik ben beschaamd en schaamrood en durf mijn ogen niet opheffen. Hij zag hen in hun droefheid, in de smart over de zonde. Hij zag hen zo, dat ze door al te overvloedige droefheid niet zouden worden verslonden.

Hij zag hen in al hun strijd, daar ze dachten nog één der dagen door de hand van de helse Saul om te komen. Hij zag hen in hun worstelen aan de troon der genade.

Zie op mij in gunst van boven,

Wees mij toch genadig Heer.

Eenzaam ben ik en verschoven

Ja, d' ellende drukt mij neer.

Hij zag ze in hun vrees. Hij zag ze ook in hun hoop, meer vrees dan hoop.

Duizend zorgen, duizend doden

Kwellen mijn angstvallig hart.

Hij zag hen ook als ze moesten inleven de verre afstand, welke er lag tussen God en hunne zielen. De scheiding die geslagen was door de zonde. De afgrond die ze van Hem scheidt; een breuk, wijder dan de zee, wie zal ze ooit kunnen helen?

Ze hebben het hartelijk voor God bekend de eeuwige dood waardig te zijn.

En lezen wij: *En de vader toelopende werd met innerlijke ontferming bewogen en viel hem om de hals en kuste hem.*

O geliefden, om daar nu iets van te verstaan, ach, dat moet beleefd worden, ziet u. Het zou kunnen zijn dat er mensen in ons midden zijn die zeggen: Ach Heere, het mocht mij eens te beurt vallen.

De ontfermingen Gods in Christus en dat over een in zichzelf hel- en doemwaardig volk. Daar staat nu de Heere op te wachten, om ze genadig te zijn. God haast om hen genadig te zijn.

Daar moet u eens over nadenken. Er staat "toelopende". Hij zal ze haastelijk rechtdoen.

Milde handen, vriendelijke ogen

Zijn bij U van eeuwigheid.

Hij viel hem om de hals en kuste hem. Weet u wat de jongste zoon mocht ervaren?

Onverdiende liefde. En die liefde wordt nu genoten, als Hij de Kerk in zijn gemeenschap brengt. Als Hij gelijk deze vader met zijn jongste zoon, naar het hart van Zijn volk gaat spreken.

Als Hij de kabinetten van het eeuwige verbond der genade in de belofte van het eeuwige Evangelie voor hen gaat ontsluiten. Als zij in de belofte de Belover mogen omhelzen om met een Elizabeth te mogen getuigen: *Vanwaar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt.* Het geloof eigent al ligt het dan in de belofte, zoals bij Elizabeth, en de vervulling nog moest komen, en dat maakt het wonder uit voor een alles verbeurd hebbend schepsel, die alles heeft doorgebracht, al 's vaders goed, voor iemand, die verging van honger en die zijn laatste kleed in de zonde versleten had.

Ja, onder de bewijzen van 's vaders liefde valt het de jongste zoon niet zwaar, zijn zonden te belijden, het is dan een vanzelfheid, dat hij gaat getuigen: "Vader, ik heb gezondigd". U begrijpt wel, dat wordt dan een vanzelfheid. In de armen van Vader, als ze die liefde mogen gewaar worden, dan gaat dat vanzelf.

Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en nu ben ik niet meer waardig uw zoon genaamd te worden. Dan valt de belijdenis niet zwaar.

En wat doet de vader nu? Let er eens op. Nu legt de vader de hand op de mond van zijn zoon. Hij mag niet verder gaan. Het huurlingschap, neen dat komt niet meer in aanmerking. Niet ten opzichte van de zoon, als ook niet van de vader.

Niet ten opzichte van de zoon, daar moet u eens even bij stilstaan, want die eis "Maak mij als één van uw huurlingen", al heeft hij dit in onwaarde van zichzelf uitgesproken, moet hij ook nog verliezen.

Ook ten opzichte van de vader niet, nee, want in het betonen van zijn liefde, wil hij over het huurlingschap niet meer horen. Weet u hoe de vader hem beschouwt?

Wel hij beschouwt hem als zijn zoon. *Is Efraïm Mij niet een dierbare zoon? Is hij Mij*

niet een troetelkind?

Wat is zalig worden toch een gemakkelijk werk, hé. Wij maken het zo moeilijk, heus! Weet u wat de jongste zoon alleen maar te doen heeft? Zich te laten zaligen, en daarin anders niet te doen, dan 's vaders werk bewonderen en aan 's vaders hart uit te wenen. Ja, thuis gekomen zijnde, wat gebeurt er dan?

2°. De verloren zoon met God verzoend.

Dan brengt hij hem in de kleedkamer. En de vader zeide tot zijn dienstknechten: brengt hier voor het beste kleed. Nu, het is te begrijpen wat dat beste kleed is, dat is het kleed van Christus gerechtigheid; Hij heeft dat kleed door Zijn bloed gesponnen, het is een lang wit kleed, niet één vlek is er op te bespeuren. Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren en hoger geworden dan de hemelen.

Dat kleed is de mantel van Zijn gerechtigheid. Het wordt ook wel in Gods Woord genoemd: "het gewaad des lofs voor een benauwde geest".

Met dat kleed mensen, houdt er toch rekening mee, kunnen we alleen voor God bestaan. En het bevel was: *doet het hem aan*.

U merkt wel, de verloren zoon is in het zaligen geheel lijdelijk. Hij heeft niets te doen, alleen maar te ontvangen. Hij eigent zich niets toe. Hij eigent zich de weldaden niet wederrechtelijk toe, o neen, hij ontvangt ze op zijns Vaders bevel en op grond van Christus verdiensten. En God de Heilige Geest heeft de maat van dat kleed gemeten en dat past precies. Weet u voor wie? Alleen voor een naakte zondaar.

Hij doet het ook Zijn kerk aan. Hij bekleedt ze met de klederen des heils, met de mantel der gerechtigheid, waarin ze de vergeving der zonde hebben door Zijn bloed.

O wat een weldaad, waarin ze ontvangen de vergeving van al hun zonden en een recht op het eeuwige leven.

*Zo ver het West verwijderd is van 't Oosten,
Zo ver heeft Hij om onze ziel te troosten
Van ons de schuld en zonde weggedaan.*

Ik, Ik ben het die uw overtreding uitdelg als een nevel en Ik gedenk uwe zonden niet.

Ook werd hem een ring aan de hand gedaan. Welk een betekenis heeft die ring? Dat was het teken van Goddelijke trouw en Vaderlijke liefde.

Ja, het houdt in de verzekering van God de Heilige Geest. Het houdt in tot een kind, tot een zoon aangenomen te zijn. *Nadat gij geloofd hebt, zijt gij verzegeld geworden met de Geest der belofte, die het Onderpand is van onze erfenis. En die Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn.*

Schoenen aan de voeten, ja, Gods kinderen behoeven niet als slaven barvoets over de aarde te gaan. Er is ook hemels schoeisel!

Daar heeft God voor gezorgd en dat schoeisel verslijt heel hun leven niet. En het wonderlijke van dit schoeisel is, dat we daarin niet moede nog mat worden.

Ze worden versterkt in dat schoeisel, de profeet zegt: *Die den Heere verwachten, zullen de kracht vernieuwen, ze zullen lopen en niet moede worden, wandelen en niet mat worden.* Met God verzoend, ja, maakt ook ten derde, in God verheugd.

3°. De verloren zoon in God verblijd.

En slacht het gemeste kalf en brengt het. *Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn, want deze mijn zoon was dood en is weder levend geworden, hij was verloren en is gevonden.* In God verblijd en verheugd, het gemeste kalf geslacht, en zij begonnen vrolijk te zijn. Zonder bloedstorting geen vergeving, niet in der eeuwigheid.

Dat zwaard van Gods wrekende gerechtigheid heeft den Herder geslagen. Met ene offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt en betaald, degenen, die daardoor geheiligd worden.

Het allerbeste, het gemeste kalf werd op tafel gezet, en dat doet de Heere nog midden in Zijn huis, als de tafel des verbonds in het midden der gemeente staat aangericht met brood en wijn. Door die offerande heeft Hij Zijn Kerk bereid een vette maaltijd, een maaltijd van reine wijn, van vette beenderen vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn.

Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn.

Ik kom nog even terug op hetgeen waarmee we begonnen zijn. De Koning heeft mij gebracht in Zijne binnenkamer, eet vrienden, drinkt en wordt dronken. Eten en drinken en vrolijk zijn!

En wat wordt daar nu gesmaakt en wat wordt daar nu genoten?

Dat zijn nu de beginselen van die eeuwige sabbat, die de Kerk in dit leven mag aanvangen, de eerstelingen van de volle oogst. Daar wordt tong en mond losgemaakt: Heft Gode blijde Psalmen aan, Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan, Laat al wat leeft Hem eren.

*Bereid de weg in Hem verblijd,
Die door de vlakke velden rijdt,
Zijn Naam is Heer' der Heeren.*

Want deze mijn zoon was dood, ja dood, geestelijk dood en hij is levend geworden.

Levend geworden om eeuwig te mogen leven.

En ze begonnen vrolijk te zijn.

*De Heer' die zich in Sions heil verblijdt,
Bemint het meer dan alle Jacobs steden.*

Zingen we dat eerst uit Ps. 87 : 3, 4.

Toepassing

En opstaande ging hij tot zijn vader. O wat zou het groot zijn mensen, als ook wij mochten opstaan. Opstaan uit de staat van onze ellende, waarin we onszelf gebracht hebben, om te mogen wederkeren tot de Heere, gelijk deze jongste zoon.

En dan lezen we: *De vader zag hem van verre.*

Ik weet dat er ouders zijn in ons midden, die uitzien, naar de bekering van hun kinderen. Wat zou het groot zijn als onze ogen het mochten zien.

O, ik weet het nog zo goed, toen mijn moeder dat mocht zien, dat ze het uitriep: "Heere, het is genoeg, laat mij nu maar sterven, want Jozef leeft".

Het zou u ook nog kunnen gebeuren, jonge mensen in ons midden!

O, ouders, laten we niet aflaten voor onze kinderen te bidden. Hoeveel tijd besteden we er aan? O, niet af te laten om ze gedurig voor de voeten van de Heere Jezus neer te leggen.

Hoe hopeloos het ook schijnt, God staat er boven. Ziet dat maar in de verloren zoon. En al zou het in ons leven niet tot openbaring komen, nochtans zou de Heere het nog kunnen doen nà ons leven.

Hoe ver ze af zijn van God, dat we wel eens zeggen: "Hoe zal mijn kind, mijn zoon of dochter, nog ooit wederkeren, dat het schijnt dat het eeuwig verloren is.

Maar hoe ook van God afgedwaald, hoe ver ook uit het oog verdwenen, hoe goddeloos, hoe boos, weet u, de vader zag hem van verre. Hij zoekt het verlorene, begrijpt u. Hij zoekt het weggedrevene.

Dat die ontfermingen Gods voor ons allen, voor onze kinderen ons deel mochten zijn of worden.

Daar is niet minder toe nodig, tot onszelf gebracht te worden, anders is het voor eeuwig verloren en o hoe erg, in geen woorden uit te drukken. Dan zal ons gebrek zo groot zijn, dat zelfs geen druppel water voor ons zal overblijven.

Wie van ons gelooft dat nu in waarheid?

O, 't mocht eens inslaan, opdat we naar Hem zouden vragen, naar Hem, Die al dat heil nog zou kunnen bewerken.

Want o, wat zou het toch vreselijk zijn, om voor eeuwig verstoten te worden van Gods aangezicht en van de heerlijkheid Zijner sterkte.

In plaats van dan vrolijk te zijn, o geliefden, dan eeuwig weedom des harten, verbreking des Geestes, wening en knersing der tanden. Nu wordt het u nog toegeroepen, ja, in deze morgen nog: "Komt tot de bruiloft".

Zult u Zijn liefde nog langer versmaden? Op u is de breuk. Houdt u het met uw akkers, met uw ossen en met uw vrouwen, maar weet, u zult er eeuwig mee omkomen. Daarom wendt u naar Mij toe, zo wordt u nog toegeroepen, alle gij einden der aarde. 't Is voor de jongste zoon zo meegevallen. Het zou ook voor u nog kunnen meevallen.

Niet één te groot, niet één te oud, niet één te jong om tot Hem gebracht te worden.

Wendt u nog naar Hem toe en wordt behouden, alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer.

Hij ontvangt de zondaars en eet met hen! O, eeuwig wonder van genade, u die verre waart, ja de jongste zoon was ver weg. De vader zag hem van verre, weggereisd naar een verlegen land, maar u die verre waart nabij gebracht door het bloed des verbonds.

Lout're goedheid, liefdekoorden

Waarheid zijn des Heeren paan.

Hun die Zijn verbond en woorden

Als hun schatten gadeslaan.

Met liefdekoorden, ja, heeft de vader de zoon tot zich getrokken en wij hebben gezegd: dan wordt het een vanzelfheid om onze schuld en zonden te belijden. Dan leren ze verstaan wat de Kerk getuigt in Jes. 53: "Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijne weg".

Wie zal het in woorden uitdrukken?

De jongste zoon had niets te doen dan 's vaders werk te bewonderen. *Uw oog slaat mij in liefde gade;* eeuwig wonder. Met innerlijke ontfermingen werd Hij over hen bewogen, over in zichzelf verlorenen, die al het goed des Vaders hebben doorgebracht.

Dan lezen wij, *toelopende*, ja misschien zijn er wel in ons midden, die zeggen, ja, als nu de Heere zo gewillig was als ik ben, ja hoor, dan zou het vandaag nog gebeuren.

Maar weet, dat de Heere veel gewilliger is dan u; *en toelopende viel hem om de hals en kuste hem.*

Dan worden de fonteynen van eeuwige liefde voor zo een schuldig volk ontsloten, overladen met de weldaden van het eeuwig verbond der genade, de gewisse weldadigheden Davids, die getrouw zijn.

Aangenomen als kind, aangenomen als een zoon des vaders. Deze onze zoon, hij was dood, maar is weder levend geworden, hij was verloren, maar hij is gevonden.

Uit genade, ja enkel uit genade zijt gij zalig geworden en dat niet uit u, het is Gods gave. Geheel onverdiend, want weet u hoe de Heere genade bewijst? Zonder aanmerking van 's mensen waardigheid, anders was het voor de verloren zoon voor

eeuwig verloren geweest. Zonder aanmerking van 's mensen waardigheid of verdienste. Daarom, ze begonnen vrolijk te zijn. Ja, daar gaat het nu met de Kerk op aan.

*Mijn God, U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij het hebt gedaan.*

Ze begonnen vrolijk te zijn. Het is slechts een begin. De harpen hangen zo vaak aan de wilgen. O ja, zo af en toe als de Heere eens over komt, hen verheugt, verblijdt, vertroost, bemoedigt, dan beginnen zij.

Het is hier een begin, maar een begin waar een eeuwigheid aan verbonden is. Treuringen en zuchtingen zullen voor eeuwig wegvlieden. Kom, volk des Heeren, niet al te bedroefd, niet al te bedrukt.

*Hoe donker ooit Gods weg moog' wezen,
Hij ziet in gunst op die Hem vrezen.*

De Heere heeft het getuigd: "Ik zal u geen wezen laten".

De jongste zoon heeft het elke dag mogen bewonderen, de gunst des vaders aan hem bewezen. Als wij nu maar kind mogen zijn, dan zal de Vader voor ons betonen Vader te zijn. De jongste zoon, hij moest van gekregen goed leven, een ledige hand ophouden, maar 't was hem genoeg in de tegenwoordigheid van zijn vader te mogen zijn.

Als dat nu gemist wordt, ook na ontvangen weldaden, moeten ze met David getuigen:

*Gelijk een schaap heb ik gedwaald in het rond,
Dat onbedacht zijn herder heeft verloren.*

Weet u wat blijft? Voor de Kerk blijft Vaders liefde en die is onveranderlijk en onberouwelijk. Hier heeft de Vader de hand op de mond van de zoon gelegd. Hij mocht niet verder, maar straks zal de mond van de Kerk voor eeuwig geopend worden. Ze zullen eeuwig zingen van de goedertierenheden des Heeren, als de heerlijkheid des Heeren groot zal zijn.

Straks wordt de Kerk gezet aan een tafel, die nooit meer zal worden afgenomen. Hier wordt de tafel nog weer afgenomen, ook voor de jongste zoon. Maar dan een tafel die nooit meer zal worden afgenomen.

*Daar zal ons het goede van Uw woning
Verzaden reis op reis,
En 't heilig deel, o grote Koning,
Van Uw geducht paleis.*

En zij begonnen, een begin zonder einde. *En zij begonnen vrolijk te zijn. Amen.*

Slotzang: Psalm 68 : 5.

3. De gelijkenis van de verloren zoon. III

Psalm 136 : 19, 23

Lezen: Handelingen 27

Psalm 36 : 1 - 3

Psalm 72 : 8 - 10

Psalm 73 : 14

Geliefden, het is u voorgelezen uit Handelingen 27 dat de apostel Paulus van zichzelf mocht getuigen: "Wiens ik ben, welke ik ook dien".

Krachtens de zonde zijn wij onszelf geworden. Wij zijn van God afgevallen en onszelf toegevallen, zodat wij elk op ons eigen wijze wandelen naar het goeddunken van ons boos en bedorven bestaan.

Het kan ook gebeuren dat we wegen bewandelen, die ons recht schijnen, maar dat het einde van zulke wegen zijn paden des doods.

Nu zegt de apostel Paulus door genade: "Wiens ik ben". Hij was zichzelf niet meer. Hij was niet anders, maar hij was eens anderen geworden.

De Heere was hem te sterk geworden op de weg naar Damascus. Geroepen met een goddelijke, heilige onwederstandelijke roeping: "Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?"

En in het huis van Judas is hem Christus niet alleen geopenbaard, maar ook geschonken, waarvan hij later aan de Galaten heeft geschreven: Toen het Gode behaagd heeft Zijn Zoon in mij te openbaren.

Dat was nu de enige troost voor Paulus in leven en in sterven. Niet mijns, maar mijns getrouwen Zaligmakers Jezus Christus eigen te zijn, die mij met Zijn dierbaar bloed gekocht en verlost heeft van al mijn zonden.

Zulk een liefde noopt tot wederliefde, dat is een vanzelfheid. Vandaar zegt de Kerk: Ik zal U hartelijk liefhebben Heere, mijne sterkte.

Dat volk wordt geschapen in Christus Jezus tot goede werken. De goede werken, ze volgden, ze gaan niet voorop. Hoevelen die deze orde omkeren, die de Heere willen dienen uit een verbroken werkverbond. Die het werk voor de genade stellen, om te trachten door een weg van werken zalig te worden.

We hopen dat u dit duidelijk zal worden bij de stof van onze overdenking in deze morgenure, waar we wensen te handelen over Lucas 15 : 25-32:

En zijn oudste zoon was in het veld; en als hij kwam, en het huis genaakte, hoorde hij het gezang en gerei. En tot zich geroepen hebbende een van de knechten, vraagde wat dat zijn mocht. En deze zeide tot hem: Uw broeder is gekomen en uw vader heeft het gemeste kalf geslacht, omdat hij hem gezond weder ontvangen heeft. Maar hij werd toornig, en wilde niet ingaan. Zo ging dan zijn vader uit en bad hem. Doch hij antwoordende, zeide tot de vader: Zie ik dien u nu zoveel jaren en heb nooit uw gebod overtreden, en gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdat ik met mijn vrienden mocht vrolijk zijn. Maar als deze uw zoon gekomen is, die uw goed met hoeren doorgebracht heeft, zo hebt u hem het gemeste kalf geslacht. En hij zeide tot hem: Kind, gij zijt altijd bij mij en al het mijne is uwe. Men behoorde dan vrolijk en blijde te zijn; want deze uw broeder was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren en is gevonden.

De oudste zoon en de liefde des Vaders.

1^e. Deze liefde wordt in bitterheid verdacht.

2^e. Deze liefde wordt in dwaasheid betwist.

3°. Deze liefde wordt in lankmoedigheid ondervonden.

1°. Deze liefde wordt in bitterheid verdacht.

Het is de gemeente bekend dat wij tot tweemaal toe gesproken hebben over de verloren zoon. De oudste zoon wat heeft hij gedaan?

Wel, hij heeft zijns vaders liefde verdacht. Zeker, de jongste zoon is een weg opgegaan, waarin hij de liefde zijns vaders miskend heeft, want wat lezen we van de jongste zoon? Hij heeft zijn goed opgeëist.

Hij is gereisd naar een vergelegen land; vaders huis verlaten, vaders huis vergeten.

Maar bij de jongste zoon is des vaders liefde ontdekt. Tot zichzelf gekomen zijnde.

Daar hebt u het kritieke punt bij de jongste zoon. Tot zichzelf gekomen zijnde.

Neen, dat had de hongersnood niet kunnen bewerken, maar dat kan alleen de liefde des vaders bewerken. En als vrucht daarvan gaat hij des vaders liefde begeren.

Hij herinnert zich vaders huis. Hij zegt: *Hoeveel huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood en ik verga van honger.*

Hij is naar 's vaders huis getrokken. Opstaan, hebben wij gezegd, gaan en zeggen:

Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden, maak mij als een van uw huurlingen.

Ook heeft hij 's vaders liefde genoten. De vader zag hem van ver. En toelopende de vader liep harder dan de verloren zoon! De Heere wacht! Hij mocht ons achter dat geheim brengen, de Heere wacht om genadig te zijn.

De vader omhelst en kust. Niet één verwijt wordt uit 's vaders mond gehoord.

Als de zoon over het huurlingschap wil spreken hebben we gezegd, legt de vader de hand op zijn mond.

Geen huurling maar aangenomen tot een zoon. Het beste kleed, een ring, schoenen aan de voeten, het gemeste kalf, zonder bloedstorting geen vergeving. *Laat ons eten en vrolijk zijn, want deze onze zoon was dood en is weder levend geworden, hij was verloren en is gevonden.*

Hoe hebben we nu de oudste zoon te bezien?

Ook als een verloren zoon? Of hebben we in de oudste zoon het beeld te zien van mensen die God bekeert, gelijk Samuël, Obadja of Timothëus, die nooit één stap in dat vergelegen land, in de wereld gezet hebben.

Ach, dan zal de praktijk van zulke mensen veel verschil hebben met de praktijk van deze oudste zoon.

Die als een Samuël, als een Obadja en als een Timotheüs tot God bekeerd zijn, zien juist groot op de zulken, die als een vuurbrand uit het vuur gerukt zijn.

Weet u waarmee de duivel zulke mensen, die we u zo even genoemd hebben, bestrijdt?

Wel, dat ze de juiste tijd van hun bekering zo net niet kunnen aanwijzen. Die bekommelingen brengen hen in het verborgen voor God, daar ze worden aangevallen, niet meer te hebben dan verstandswerk, niet meer dan opvoeding.

Naar mijn bescheiden mening hebben we de oudste zoon ook te zien als verloren, maar vroom verloren.

Niet in eigen schatting, maar toch in de schatting van God. Niet één van deze twee zonen heeft geweten hoe het hart des vaders voor hen klopte in liefde. Ze hebben niet begrepen het doel des vaders, hun tot geestelijke kinderen te maken. De één verloren in de ongerechtigheid, maar de ander verloren in een weg van eigen gerechtigheid.

Met dit onderscheid, de jongste zoon was ver weggereisd, naar een vergelegen land. Ach, het was voor ieder zichtbaar, dat het een verloren zoon was. Hij heeft de liefde

des vaders met voeten getreden, maar hoewel de oudste zoon gedurig bij vader verkeert, versmaadde hij ook evenwel die liefde.

Wat lezen we van de oudste zoon?

Daar staat dat hij in het veld was. Dat geeft ons een vingerwijzing om hem in zijn ware gedaante te leren kennen. Hij was de plichtsgetrouwe zoon. Geheel zijn leven ging in de plichten op. De gehele dag was hij bij de knechten.

Hij moest werken. Hij leefde dichter bij de knechten, dan bij zijn vader. Hij wordt een zoon genoemd, maar hij was, wat het wezen van de zaak betreft, niet meer dan een knecht. Hij keert van het veld terug. Hij heeft zijn dagtaak er weer opzitten. Ja, weet u wat er in zijn hart leefde? Wat denkt u? Daar leeft in zijn hart: 'O God, ik dank u dat ik toch niet ben als mijn jongste broer.'

Op zichzelf, dat hebben we al één en andermaal gezegd, (dat bent u toch niet vergeten?) op zichzelf te prijzen. Voor de zonde is nooit te pleiten. Maar zijn werk was een schild, wat de doortocht van de liefde belemmert.

Dit was de zonde van de oudste zoon. Het vergelegen land en het veld, waarover, hier gesproken wordt, heeft dezelfde betekenis.

Het gaat er maar om geliefden, wat wij voor God zijn. Wat wij in het oordeel des Heeren zijn.

Weet u waar God naar vraagt? Naar de wortel van al ons doen en laten, dat de goede werken zouden voortkomen uit het geloof, naar Gods wet en tot Gods eer.

Deze oudste zoon was knecht bij de knechten, maar hij was geen kind bij zijn vader; hij miste de kinderlijke vrijmoedigheid om met zijn vader om te gaan. Dat was hem vreemd. De drijfveer van zijn leven was eigenlijk niets meer dan eigenliefde.

Daar nadert hij nu 's vaders huis. Wat hoort zijn oor? Dat is iets heel bijzonders. Nooit gehoord, nog veel minder begrepen. Hij hoort gezang en gerei wat uit de feestzaal tot hem komt. Mijn God, daar had hij geen kennis aan, neen hij begreep het niet:

Mijn God, U zal ik eeuwig loven

Omdat Gij 't hebt gedaan.

Neen, dat verstond hij niet. Wat doet hij? Wel, daar hebt u weer zo iets dat hem tekent. Hij roept een knecht. Ja, wij hebben gezegd: hij was meer knecht bij de knechten, dan kind bij zijn vader. De knecht geeft een verstandig antwoord. Hij spreekt van een gekomen zijn, van een gezond wederzien.

Weet u wat de knecht niet doet? Hij gaat het zonderegister van de jongste zoon, die terug gekomen is niet naar voren brengen, neen dat zal straks de oudste zoon wel doen.

Weet u hoe dat komt? Wel, de oudste zoon weet niets van vergevende liefde, neen niets. De knecht laat hem weten dat de vader blij is. Vader is blij, daarom heeft hij het gemeste kalf geslacht, voor de weergekeerde zoon.

Nu, wil de knecht zeggen, als er nu bij mij blijdschap is, dan zal er zeker blijdschap zijn bij u, omdat hij uw broeder is.

En wat lezen we dan? *Hij werd toornig*. Zijn oog was boos, omdat zijn vader zo goed was. Hij zegt bij zichzelf: waarom moet dat nu zo? Waarom ben ik er niet in erkend geworden? Waarom is die jongste zoon niet een proeftijd gesteld? Zo maar ontvangen bij vader en dan zulk één.

Ziet met dat alles was er een streep door zijn eigen rekening. Want in de schijn van voor vader te werken, werkt hij voor zichzelf, want hij ziet zich als de erfgenaam, ziet u. Vandaar zal vader straks tot hem zeggen: *Al het mijne is het uwe*.

Hij ziet zich als de erfgenaam, heer en meester van het huis. Hij zoekt schatten, door werk te verkrijgen en dan de jongste zoon, die krijgt alles zo maar. Dan nog wel zo één, die alles heeft doorgebracht.

We zullen niet verder gaan, anders zouden we uit het oog verliezen dat het een gelijkenis is.

Deze oudste zoon is het beeld van de Farizeeërs. Ach, wat waren het trouwe knechten in hun eigen ogen. Wat een plichtsbetrachtingen. O, ze hadden geen rust voor ze alles gedaan hadden. Veel meer, zelfs veel meer, dan wat de Heere hun in Zijn heilige wet geboden had. Weet u wat de Farizeeërs meenden? Dat God wel zeer verblijd moest zijn over al hun doen en laten.

Nu kwam de Heere Jezus en in plaats van aan hun tafel te zetten, liep Hij ze voorbij. Nu kwam Hij en at met de tollenaars en zondaren. Van die tollenaars en zondaren heeft de Heere het zonderegister niet open getrokken. Hij heeft hen er wel mee bekend gemaakt. Past erop, het zijn geen tollenaars en zondaren gebleven.

Hij stelde hun ook geen proeftijd, neen, Hij nam ze zo aan, Hij nam ze aan als kinderen.

Geen wonder, dat die Farizeeërs en die Schriftgeleerden murmureerden, want de maatstaf van genade kenden zij niet, ze hanteerden de maatstaf van loon.

Daarom, welk een vijandschap, welk een haat kwam er tot openbaring, we vinden toch ons beeld niet terug in de oudste zoon?

O nee dominee, stil even.

Als de Heere zulk een jongste zoon eens bekeerde, één midden uit de wereld. Zou er dan in ons hart ook geen haat opkomen en wij dan zeggen: gaat nu zulk één bij God voor?

Want mag ik u wat zeggen. Het vlees kan er zich nooit mee verenigen. De Farizeeërs en de Schriftgeleerden konden zich niet verenigen met de wegen der genade, die de Heere houdt.

Als de eersten de laatste worden en de laatsten de eerste, als hoeren en tollenaars voor gaan in het koninkrijk der hemelen, dat kunnen we van nature nooit billijken.

'k Heb een vrouw gekend; de Farizeeërs en de Schriftgeleerden wilden niet met haar over de straat gaan. Ze wezen haar wel de weg naar de kerk, daar moet je heen gaan, naar dat kerkje. Ze kwam in de kerk en het was voor haar het uur der minne en toen ze uit de kerk kwam zei ze: Heere die man heeft gezegd alles wat ik gedaan heb.

De volgende zondag was ze weer in de kerk met haar dochters. Had u er wel naast willen zitten? Begrijpt u. Nu de oudste zoon! Ja die oudste zoon woont hier van binnen, we moeten maar niet zo ver zoeken, ontdekking zal het ons doen zien. Ook bij Gods kind kan de oudste zoon tot openbaring komen.

Denk maar aan Jona. Als toch zijn woord maar bevestigd had mogen worden, hij had heel de stad Ninevé er aan gewaagd met alles wat er in was. Is uw toorn billijk ontstoken. Die oudste zoon werd toornig, begrijpt u.

De Heere vraagt hem: Is uw toorn billijk ontstoken, Jona? Hij zegt, *ja Heere ter dood toe.*

Ja zelfs Petrus, we lezen van hem, hij veinsde zodat er door zijn veinzing werden afgetrokken van de waarheid, zodat de apostel Paulus hem in het openbaar moest bestraffen.

Ook in deze weg, als wij op een droog stuk verschroeide aarde neerzitten en we horen bij onze buurman of buurvrouw de tent weergalmen van hulp en heil die God hun bracht, dan is het maar een wonder dat de oudste zoon niet naar voren komt, want het is grote genade wat we lezen in Luc. 1:

Toen zij hoorden dat de Heere Zijn barmhartigheid aan Elisabeth grotelijks bewezen had, waren zij met haar verblijd. Dat is grote genade, anders kunnen wij het niet verwerken.

2. Maar de oudste zoon heeft ook ten tweede: *'s vaders liefde betwist.*

Een zoon die niet wilde ingaan en een vader die hem bad. Ja, er staat: *Hij ging uit en bad hem.*

De zoon wilde niet ingaan en de vader hield aan. Wat ligt er in dat woord begrepen? Hij bad hem. Wel, daarin ligt begrepen een verzoek met een aandrang des harten, om toch eindelijk in te vallen. Wel mijn zoon, wees toch blijde met mij, ga toch in.

Tegenover deze liefde stelt de zoon de eis: loon naar werken, zeggende: Ik dien u nu zoveel jaren en gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdat ik met mijn vrienden mocht vrolijk zijn. Hij gaat zijn leeg hart voor zijn vader uitstorten.

Maar in de betwisting van de liefde van zijn vader, meent hij rechten te hebben. Liefde valt echter niet te betwisten, o neen. De liefde wordt bewezen zonder verdienste en waardigheid van 's mensen zijde. Ze is vrij, zij is geheel soeverein.

Er is eigenlijk een mengeling van dwaasheid, zelfzucht en vijandschap in hetgeen deze oudste zoon zegt; hoor maar: *Ik dien u nu zoveel jaren*, vandaar, dat gemeste kalf had niet voor de jongste zoon moeten zijn, maar dat had voor mij moeten zijn, ik heb het verdiend. Hij zegt: *Ik heb nog nooit uw gebod overtreden.*

Wat een blindheid hé, wat een blindheid. Overtreedt hij dan nu ook het gebod niet, nu hij weigert in te gaan?

Weet u waar zijn vader recht op heeft, op zijn hart, en dan was hij nooit kwijtgeraakt bij zijn vader.

Hij had niets anders aan zijn vader gegeven dan zijn hand en zijn krachten, maar zijn hart was als dood voor zijn vader. Ook ligt er zelfzucht in: *Mij hebt u nooit een bokje gegeven, dat ik met mijn vrienden zou vrolijk zijn.*

Zijn hart hunkerde ook naar vrijheid, een bokje was genoeg geweest; zijn vader, daar had hij geen behoefte aan!

Een plaats in het hart van vader, daar dacht hij niet eens aan. Wel iets van vader te krijgen, maar niet vader zelf, begrijpt u. Daarom ook vijandschap. Hij zegt, als deze uw zoon, hij kan hem niet laag genoeg neerzetten, neen hij zegt niet, deze mijn broeder, neen deze uw zoon. *Uw zoon*, en dan gaat hij het zonderegister opendoen van zijn broeder tegen zijn vader.

Ja, de vader heeft daar niet van gesproken, neen, de liefde kan dat niet doen. Maar de oudste mist alle liefde en daarom gaat hij zo spreken. Hij zegt: *Die uw goed met hoeren doorgebracht heeft.*

Dat lezen we niet in de beschrijving van het eertijds van de verloren zoon, neen. Daar staat alleen, dat hij zijn goed doorgebracht heeft, levende overdadig; er wordt niet over hoeren gesproken, het zou echter best waar kunnen zijn, daar gaat het niet over, maar de oudste zoon spreekt zo over zijn broer. Weet u waaraan we een eigengerechtig mens herkennen? Och, zulk een mens openbaart zichzelf, een eigengerechtigde ziet altijd de splinters in het oog van broeder en zuster B. Ja, heus hoor. Die hebben het maar druk over een ander, en niet over zichzelf. Goed luisteren als u mensen ontmoet. Maar de balk in eigen oog zag deze oudste zoon, deze eigengerechtigde Farizeeër niet, hij was er ten enenmale blind voor.

Hij zag niet dat we niet alleen met hoeren, maar ook met onze vrienden buiten God kunnen leven. Zowel de tollenaar in het tolhuis als de Farizeeër in de schone tempel, beiden in hun grondslag vreemdelingen van Vaders liefde. We kunnen zondigende sterven, maar we kunnen ook, werkende sterven en vergaan.

God heeft maar één Knecht, ja, bent u er blij mee?

O, Die mocht in ons leven alleen overblijven. God heeft maar één Knecht, die door doen de wet vervuld heeft, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood toe.

Wie nu zelf knecht wil zijn, en in loondienst wil leven, die miskent Christus.

Alles wat we aan Mozes geven, onttrekken we van de Heere Jezus.

Daarom als we uit ons eigen werk willen leven en niet uit hetgeen van Christus is, wel, dan zoeken we altijd nog loon, maar geen genade. Want wie niet werkt, maar gelooft in Hem die de goddelozen rechtvaardigt, diens geloof zal hem gerekend worden tot rechtvaardigheid.

Er wordt wat gewerkt om de hemel te verdienen. We willen er toch zo graag zijn hé, maar niet langs de weg van de hel. Neen, en toch leidt de Heere Zijn Kerk langs de weg van de hel naar de hemel. Hellevaart voor Hemelvaart. Daarom heeft Christus de hemel voor Zijn Kerk verdiend.

Werken voor loon en toch nooit iets ontvangen, wat waarde heeft voor de eeuwigheid. Daar moet u eens over nadenken. Nooit een bokje zelfs, want de wet werkt toorn, ze onthoudt het stro en toch, het getal der tichelstenen moet er komen.

En dan zegt de wet nog maar steeds bij harder werken: Ledig, ledig gaat gij. Bij traktement is er knechtschap, is er verdienste, dan beslist mijn werk. Doch genade wordt niet bij traktement maar bij testament uitgedeeld.

Bij testament moet er een kinderlijke betrekking zijn zullen we ooit erfgenaam worden. Bij testament beslist de testamentmaker. Ongelukkig, arm die in loondienst bij traktement werkt.

Daarom, zalig als we een beroep mogen doen op het hart van die grote Testamentmaker, om met de jongste zoon te belijden: *Vader, ik heb gezondigd; gezondigd tegen de hemel en voor u en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.* Dan het beste kleet, de ring, schoenen aan de voeten en het gemeste kalf voortgebracht. Eten en vrolijk zijn.

Maar de oudste zoon, hij betwist vaders liefde en wilde niet inkomen, op het smeken van Zijn vader, hij werd toornig.

3. En nu nog ten derde: ***Die liefde wordt in lankmoedigheid ondervonden;*** dat is onze laatste hoofdgedachte.

Kind, gij zijt altijd bij mij. De vader spreekt hem aan als kind, maar deze positie kende hij niet om als kind bij zijn vader te leven.

Vaders goederen zijn voor de kinderen, maar als de kinderen als knecht leven genieten ze er niets van. Nee. Het is niet vaders schuld, dat hij niet wil ingaan tot de feestzaal.

O nee, daar lagen al de schatten, maar hij wilde niet. De deur van 's vaders huis staat niet op een kier, neen, de deur staat wijd voor hem open, doch hij werd toornig en wilde niet. Hierin liggen de Farizeeërs getekend, ze waren kinderen des huizes, maar kinderen zoals de oudste zoon, ze blijven buiten staan, en willen niet ingaan.

Weet u wat die Farizeeërs deden? Ze namen ergernis aan het kruis van Christus. Die oudste zoon is het beeld van het vleselijk Israël. Hunner was de aanneming tot kinderen, de heerlijkheid, de verbonden, hunner was de wetgeving, de dienst van God, de belofte. *Al het mijne is het uwe.*

Wendde Christus zich niet het eerst tot de Joden? Zegt Hij niet tot de Kanaänese vrouw: *Ik ben niet gezond dan tot de verloren schapen van het huis Israëls.*

Heeft de Heere Jezus het niet getuigd: "Mijn Vader geeft u het ware brood".

Al het mijne is het uwe, maar slechts ingaan, dat kunt u ook oudste zoon, er is ook een weg van zalig worden voor Farizeeërs en Schriftgeleerden. Dan kunt u oudste zoon, ook van overvloed leven. Niet eigenmachtig met een bokje en vrienden, neen, maar als een kind.

Daarom, onwil en vijandschap heeft hem doen buiten staan. De Schriftgeleerden en Farizeeërs en het Jodendom zijn buiten de erfenis gesloten. Ze werden toornig, en die toorn vermeerderde toen zij de heidenen zagen ingaan.

Als de deur des Woords voor de heidenen werd geopend. Als ze zagen komen tot de Heere Jezus tollenaren en zondaren. Toen het woord van Jesaja werd vervuld: Het zal te dien dage geschieden dat de heidenen naar de wortel van Isaï, die staan zal tot een banier der volken, zullen vragen en zijn rust zal heerlijk zijn.

Dat is vervuld geworden als Paulus zegt: *Nademaal gij de woorden des eeuwigen levens onwaardig acht, wij keren ons tot de heidenen.*

Men behoorde dan, zegt de vader, men behoorde dan vrolijk te zijn.

Maar neen, men is het niet. De oudste zoon de Farizeeër, de Schriftgeleerde en het vleselijke Jodendom, nee, ze weten niet wat het was om te wenen met de wenenden en blijde te zijn met de blijden.

Onze gelijkenis eindigt met: "Deze uw broeder was dood en is weder levend geworden, hij was verloren en is gevonden",

De ergernis klom ten top toen de Farizeeërs en de Schriftgeleerden en de oudste zoon de feestvreugde, het gezang en gerei hoorden.

Laten we er eerst van zingen uit Ps. 72 : 8, 10.

Toepassing

Geliefden, laten we nu enige leringen uit deze gelijkenis trekken.

In de eerste plaats voor de ouders ten opzichte van de kinderen. Kinderen kunnen soms ook toornig zijn en dan moet u de kinderen niet met toorn beantwoorden, ook niet al zal dat soms moeilijk zijn. Let eens op de boom, waarvan ze afkomstig zijn. *Gij vaders tergt uw kinderen niet, opdat ze niet moedeloos worden.* Probeer het te doen in de liefde, gelijk deze vader van de oudste zoon. Of doet u er helemaal niets aan, dat zou erg zijn, maar bedenkt, *een zacht woord verbreekt het gebeente.*

Ook voor de kinderen spreekt deze gelijkenis. Op zichzelf was het te prijzen, dat de oudste zoon uitwendig gehoorzaam was aan zijn vader. *Kinderen eert uw vader en moeder.*

Ze hebben het goede met u op het oog, al denkt u van niet, er is nog meer.

Als er bijvoorbeeld uit een gezin een van de kinderen dat vergelegen land ingaat, zullen jullie dan je broer of zuster die de wereld ingaat niet volgen?

Dan zou ik jullie willen aanraden: *Kinderen, wordt van het kwade niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede.*

Mag ik jullie naar aanleiding van deze gelijkenis waarschuwen? Dat geldt u allen, hoofd voor hoofd.

Ziet, dat we van ons werk; ik zal het nog een keer zeggen, op zichzelf te prijzen, de Heere verbindt er zelfs uitwendig Zijn zegen aan, maar dat we toch van ons werk en van onze plichten geen grond zouden maken, zoals de Farizeeërs en de Schriftgeleerden en de oudste zoon. Geen grond maken voor de eeuwigheid, want, denk er om, de kinderen des koninkrijks, ja, ze worden genoemd kinderen des koninkrijks, zullen buiten geworpen worden.

Zelfs de rijke man werd kind genoemd, maar 't was eeuwig verloren, ja eeuwig verloren, o hoe erg.

Kind, ja hij had in een verbondsbetrekking gestaan, weet u. Kind, gedenk dat u uw goed gehad hebt in uw leven, en Lazarus het kwade, nu wordt hij verheerlijkt tot in alle eeuwigheid en gij lijdt smarten in deze vlammen.

Zie, dat we de lankmoedigheid des vaders, die Hij over ons nog komt uit te strekken, in het werk van Zijn lieve Zoon, toch niet zouden versmaden.

De prediking van het evangelie komt nog tot ons. *Al het Mijne is het uwe;* God heeft niet meer kunnen geven; Zijn geliefde zoon heeft Hij gegeven. We zullen straks geen voorwendsel voor onze zonden hebben; en niet kunnen zeggen: *Heere, u had nog*

meer moeten geven. Neen. Al het Mijne is het uwe. Zullen we nu als eèn rechthebbend mens die liefde gaan verdenken en die liefde gaan betwisten? Zullen we toornig worden en niet willen ingaan?

O, bedenkt dan dat de breuk op u is, o het zal wat uitmaken; *brenge deze Mijne vijanden, die niet gewild hebben, er staat niet, die niet gekund hebben.*

O dat zeggen we zo graag, om in de hoek van lijdelijkheid te gaan zitten, om het maar af te wachten.

Nee mensen, dat zullen we tegen God niet kunnen volhouden; *gij die niet gewild hebt dat Ik Koning over u zou zijn, breng ze hier en sla ze voor Mijn voeten dood.*

Er staat: *Hij wilde niet ingaan, hij werd toornig.*

O, het zal Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in dien dag.

Het mocht toch eens inslaan in onze harten. Ga er eens mee naar huis, denk er nog eens ernstig over na. Wat zal het uitmaken als het straks werkelijkheid voor ons zal worden. De weg geweten en niet bewandeld, ze zullen met vele slagen geslagen worden.

De vader bad de oudste zoon. Ja, dat doet de Heere ons ook, vanmorgen ook nog.

Wij bidden u van Christus wege, alsof God door ons bade, laat u met God verzoenen.

En wie merkt het op. Laat toch uw werk eens los, zoekt van genade te leven, om zalig te worden, gelijk de jongste zoon, om gebracht te worden in de gemeenschap des Vaders. Daarom, *die dorst heeft die kome en neme het water des levens om niet.*

Zou er een volk in ons midden zijn, die ze beide hebben leren kennen?

De jongste zoon gaat in deze gelijkenis voor, de oudste zoon volgt.

Dus in de beleving moeten we eerst de jongste leren kennen, zullen we de oudste zoon leren kennen, begrijpt u?

Of kent u niet zulk een tijd in uw leven?

Ja, zegt dat volk, dat is mij niet onbekend. De tijd dat u uzelf zag zonder God in de wereld. Dat bij het licht van de Goddelijke deugden, uw lompen, gelijk bij de jongste zoon van u zijn afgevallen, en dat u er iets van geleerd hebt, dat goed geen nut doet ten dage der verbolgenheid, maar gerechtigheid alleen redt van de dood.

Dat u al uw gerechtigheden hebt leren kennen als een wegwerpelijk kleed, u zelf verfoeiende en moest zeggen: *Heere, ik ben niet waardig uw zoon genaamd te worden.*

Is het wel eens in uw leven geweest, het is buiten hoop, dat u de klacht moest slaken, *was Hij de mijne en ik de Zijne?*

Was Jezus maar mijn eigendom

Gewis dan gaf ik nergens om.

Hebt u wel eens mogen getuigen van die innerlijke blijdschap des harten waarvan David getuigt: "Gij hebt meer vreugde in het hart gegeven dan ter tijd als der goddelozen koren en most vermenigvuldigd zijn."

Als de Koning aan zijn ronde tafel zit en de nardus zijn reuk verspreidt, om met Efraïm te mogen ervaren: *Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind, want sinds Ik tot hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem.*

Als dan die verloren zoon gaat spreken over het huurlingschap, dan zegt de vader: Nu niet verder en dan voor zulk één. De apostel schrijft aan de Galaten: *Mijn kinderen, die ik wederom arbeide te baren, opdat Christus een gestalte in u zou krijgen.*

O, wat is het jammer dat het knechtelijke zoveel de overhand heeft in het leven van Gods kind.

Wordt dan met het juk der dienstbaarheid niet wederom bevangen. *Staat in de vrijheid waarmee Christus u heeft vrij gemaakt.* Die grote Knecht van 's Vaders huis heeft de wetten des Vaders vervuld. In Hem staan de voorrechten, staat Vaders huis voor Zijn

Kerk, voor Zijn volk open. Hij is de bedienaar van het heiligdom. In Hem zijn alle schatten der wijsheid en der kennis verborgen.

Dat we niet te hoog zouden zijn, om van genadebrood te leven, om in de bekentenis voor Gods aangezicht gebracht te mogen worden, dat we het niet verder kunnen brengen, dan doorbrengers, ja zelfs na ontvangen genade, doorbrengers, wederhorigen.

Ik denk aan Brasser, we hebben hem wel ontmoet in Utrecht, hij is nu al gestorven.

Hij juicht voor Gods troon. Die man heette dus Brasser.

Hij zei: Ik heb alles verbrast en dat doe ik nog, maar weet u hoe God die man gerechtvaardigd heeft? Dat hoort men niet veel meer. Die man is dankende verloren gegaan. Dat is wat. De Heere kwam om Zijn recht, en dan niets om te betalen, de verdoemenis zich waardig gemaakt.

Toen het zo ver kwam, zei Brasser: Heere, ik heb er *amen* op mogen zeggen. *Maar mag ik U nu eerst nog danken, dat U zo goed voor mij geweest zijt.*

Daar moet u eens over denken. Ja, zo is die man in de gunst van God opgenomen.

Met ledige zakken mensen, wij hebben zo vaak volle zakken. Met ledige zakken naar de volle korenschuren van Jozef.

Voor zulk een volk is het niet in betrekkelijke zin waar, al het Mijne is het uwe, maar in werkelijkheid, al het Mijne is het uwe, tijdelijke, geestelijke en eeuwige zegeningen. Gij zijt van Christus en Christus is Gods.

De oudste zoon heeft de erfenis versmaad, ja, maar de jongste zoon zal eeuwig in de erfenis delen.

Daar zal ons 't goede van Uw woning

Verzaden reis op reis,

En 't heilig deel, o grote Koning,

Van Uw geducht paleis.

Dan zegt de apostel, schrijvend aan de Colossenzen: *Dankende de Vader, die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.*

Ze begonnen vrolijk te zijn. Een begin zonder einde. Zo dan vertroost elkander met deze woorden: *En alzo zullen wij altijd met de Heere wezen. Want de bruiloft des Lams is gekomen en Zijne vrouw heeft zichzelf bereid. Zalig zijn ze die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams. Amen.*

Slotzang: Psalm 73 : 14.

4. De behoudenis van een diepgevalen zondares. I

Psalm 113 : 1 -4

Lezen: Jozua 6

Psalm 103 : 4, 5, 6

Psalm 51 : 2

Psalm 116 : 4, 5

Geliefden,

De tekstwoorden voor deze morgen kunt u vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte Jozua 6 : 25 waar wij lezen:

Dus liet Jozua de hoer Rachab leven, en het huisgezin haars vaders en al wat zij had, en zij heeft gewoond in het midden van Israël tot op deze dag, omdat zij de boden verborgen had, die Jozua gezonden had om Jericho te verspieden.

Wij beluisteren in deze woorden:

De behoudenis van een diepgevalen zondares getekend

1^e. In Rachabs geloofsbeslissing.

2^e. In Rachabs uitbrengen uit Jericho.

3^e. In Rachabs stellen buiten het leger.

4^e. In Rachabs inlijving in Israël.

1^e. In Rachabs geloofsbeslissing.

Rachab, zij wordt in Gods woord genoemd, een hoer. Velen hebben zich aan dit woord geërgerd. Ze hebben het kwaad van Rachab willen verbloemen, door te lezen, dat zij een waardin was, dus iemand, die vreemden onderdak verschaftte en ze ook verzorgde, maar dat zij toch een fatsoenlijke nette vrouw was.

Zo is het echter niet. Gods woord verbloemt de zonde van Rachab niet; zij wordt in Gods Woord genoemd, dat ze een hoer was. Dat woord hoer betekent dan, een publiek bezit. Zeer zeker, de Heere heeft deze zonde van Rachab genezen, maar de littekenen, zij zijn haar het gehele leven bij gebleven.

Ziet, zij is behouden geworden, niet alleen om de verschoningen des Heeren over haar.

Er zijn mensen, die de Heere redt van een gewisse ondergang, dat de dood soms zo dicht bij hen was, maar wat meer zegt, Rachab is behouden geworden, door het zaligmakend geloof. Zulk één, kom, wij hadden ze immers voorbij gelopen, zulk één, hoort zij tot de getelden?

Heeft zij een plaats ontvangen onder de geloofshelden? Ja zij, zo groot en zo vrij is de genade des Heeren. Niemand te slecht te groot zondaar, Weet u waarom? Omdat genade bewijst zonder aanzien van 's mensen waardigheid of verdienste.

Is het u wel eens een wonder geweest, dat God dat alleen schenkt uit genade?

Dat de Heere soms, de gruwelijkste, de verachtste, komt op te zoeken? O die soevereiniteit van God, waarvan de Zaligmaker getuigd heeft en Zijn Vader gedankt, zeggende: *Ja Vader, alzo is geweest het welbehagen voor U.*

Maar groter is nog het wonder, let erop, ja het was groot dat de Heere dat gedaan heeft aan Rachab, maar nog groter is het wonder, als we onze eigen naam, daar komt het op aan mensen, hoofd voor hoofd, als we onze eigen naam mogen lezen onder de getelden; onder de gekochten, onder de begenadigden des Heeren.

De Zaligmaker heeft het Zijn discipelen getuigd: "Verblijdt u veel meer, dat uw

namen geschreven staan in het Boek des Levens.

Jozua, hij is drie en negentig jaar oud geworden; Mozes, hij is gestorven en heeft de leiding van dat volk overgedragen aan Jozua.

Het was geen geringe taak, het volk van Israël te brengen in het land Kanaän. Daar was moed voor nodig. En de Heere heeft hem ook bemoedigd.

De Heere zegt tot Jozua, heb goede moed, (dat was een bewijs dat hij niet veel moed had), Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten.

En nu is Israël gelegerd in Sittim, dat lag voor de Jordaan. Dus Israël, ze moest de Jordaan nog overtrekken, maar eerst zend Jozua twee verspieders uit om de stad Jericho, de sleutelstad van het land Kanaän te verspieden.

Neen, hij doet niet gelijk Mozes, die zond twaalf verspieders uit, weet u wel, maar dat liep niet zo best af, die tien hebben wat teweeggebracht. Door ongeloof hebben ze veertig jaar in de woestijn moeten ronddwalen.

Neen, Jozua was voorzichtig, dat had hij wel daaruit geleerd; daarom, hij zendt er twee.

En deze twee verspieders hebben intrek genomen bij Rachab. Ze zijn bij Rachab ingegaan en dat verwekte zo min mogelijk opzien, omdat er gedurig mensen kwamen en gingen. Dagelijks vertoefden er kooplieden en te meer haar huis was op de stadsmuur gebouwd; dreigde er gevaar, dan konden ze gemakkelijk vluchten.

Maar ziet, veel meer, de Heere had wat goeds met deze vrouw voor. De Heere wil Zijn naam in haar verheerlijken. Het bijzondere oog van God was op haar gevallen, zodat ze zondares voor God geworden is.

Neen, Rachab is niet gekomen bij gevolgtrekking, met oogmerken, gelijk zovelen in de godsdienst. Gelijk de Gibionieten, ze kwamen bij gevolgtrekking, vandaar handelden ze listiglijk. Neen, weet u wat er met Rachab was gebeurd? Een pijl van Gods eeuwige liefde had haar zondaarshart doorboord. De Heere is haar te sterk geworden. En als dat gebeurd in het leven, dan moeten we niet alleen, maar dan willen we ook. *Dan heeft de Heere een zeer gewillig volk op de dag van Zijn heirkraft, in heilige sieraden, uit de baarmoeder des dageraads zal u de dauw uwer jeugd zijn.*

Als het u te beurt gevallen is, kon u het tegen de liefde niet uithouden. Ook Rachab niet. 'De Heere trekt ze zelfs uit des meers allerdiepsten grond met Zijn hand goedig'.

De apostel zegt: *God die rijk is, ja, dat is waar hoor, hebben we het ooit in waarheid geloofd, God die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmee Hij ons heeft liefgehad, ook toen wij dood waren door de misdaden en de zonde, heeft ons levend gemaakt met Christus.*

Moeten we dan zulke zondaars zijn, gelijk Rachab om bekeerd te worden. Ach, laten we het nooit licht nemen met de zonde.

Lydia heeft nooit behoeven te bewenen, wat Rachab heeft moeten bewenen, neen, en toch is Lydia door ontdekking, ziet u, onder Rachab doorgegaan. Anderzijds is het groot als we bewaard worden voor de uitleving.

'k Heb het misschien wel eens meer verteld, maar 't komt nu zo in mijn gedachten. Hoe dat wijlen **Ds. M. Blok**, bij mijn moeder kwam. Hij zegt, *Janna vertel je bekering nog eens, ik hoor het zo graag.*

Moeder zegt, daar heb ik niet lang werk over, dominee.

En toen nam ze een beeld, ze zegt, toen ik nog een gezin had, hadden we een groot kabinet in de kamer, die bovendeuren deed ik gerust open, ook als er mensen waren, alles lag glad en gestreken, dat was het beeld van mijn eertijds, alles in orde en in mijn schatting kon de hemel mij niet ontgaan.

Maar ze zegt, nu waren er drie laden aan dat kabinet, en de onderste lade deed ik niet open als er mensen bij waren, daar schaamde ik mij voor, want die gebruikte ik als

rommellade. Maar weet u, wat God gedaan heeft, die heeft die rommellade opengetrokken. En toen is er naar voren gekomen wat in mijn hart leefde en toen is de Farizeeër een tollenaar voor God geworden. Toen heb ik het tollenaars gebed leren bidden: *O God wees mij zondaar genadig.*

Hebt u het ook reeds geleerd, hoogst noodzakelijk!

De komst van de verspieders is bekend geworden, ja en wat doet Rachab, wel, ze gaat de boden misleiden, want er waren mensen van de koning uitgezonden. Het was bekend geworden, dat er in de nacht mannen gekomen waren van de kinderen Israëls, om het land te doorzoeken.

Daarna zond de koning tot Rachab; zeggende: *Breng die mannen uit, die tot u gekomen zijn, die ter uwen huize gekomen zijn, want zij zijn gekomen om het ganse land te doorzoeken.*

En wat doet Rachab, ja, dat was een geloofsstuk hoor, we lezen, maar die vrouw had die beide mannen genomen en had ze verborgen en zeide aldus: *Er zijn mannen tot mij gekomen, maar ik weet niet, vanwaar ze waren. En het geschiedde als men de poort zou sluiten, als het duister werd dat die mannen uitgingen, ik weet niet waarheen die mannen gegaan zijn. Jaagt hen haastelijk na, want gij zult ze achterhalen.*

Maar wat had Rachab gedaan, ze had ze op het dag doen klimmen en had ze verborgen onder de vlasstoppelen, die door haar op het dak beschikt waren. Dus het gevaar afgewend, maar door een leugen.

O dat mag wel in die omstandigheden, dan mogen we wel liegen. Daar is al heel wat over die noodleugen gezegd en geschreven; maar onder welke omstandigheden?

De Heere verbiedt in Zijn woord het liegen, maar dat we waarheid zouden spreken te allen tijd.

En ziet, nu zijn de boden des konings heengegaan, en wat doet zij nu; zij klimt op het dak en sprak tot die mannen; wat een geloofstaal en dat van een heidin, wat een onderwezene door Gods lieve Geest. Ja hoor eens, en zij sprak tot die mannen: 'ik weet dat de Heere u dit land gegeven heeft en dat ulieder verschrikking op ons gevallen is, en dat al de inwoners dezes lands voor uw aangezichten versmolten zijn, want wij hebben gehoord, dat de Heere de wateren der Schelfzee uitgedroogd heeft voor ulieder aangezicht, toen gij uit Egypte ging en wat gijlieden de twee koningen der Amorieten, Sihon en Og, gedaan hebt, die aan gene zijde der Jordaan waren, welke gijlieden verbannen hebt, als wij het hoorden, zo versmolt ons hart, en daar bestaat geen moed meer in iemand, vanwege ulieder tegenwoordigheid, want de Heere ulieder God is een God boven in de hemel en beneden op de aarde.'

Ze zegt: het hart van allen is gesmolten.

Ja maar weet u wat Jericho deed, ondanks dat hun hart was gesmolten, wel het is u voorgelezen, ze sluit haar poorten.

Ach, daar kunnen wat beroeringen van de consciëntie zijn, ja daar kunnen wat algemene werkingen van Gods Geest zijn. Dat de mens de zonde verlaat, zich keert tot de waarheid, zich voegt bij Gods volk. En dat we soms hoog van zulke mensen denken, maar dat het in de praktijk blijkt, een morgenvolk en een vroegkomende dauw te zijn. Dat met dat alles ons hart, begrijpt u, dat met dat alles ons hart voor God gesloten blijft.

Bij Rachab was het anders. Haar ogen zijn geopend voor de heerlijkheid van de God van Israël en ook voor dat volk. Vandaar, haar geloofskeuze, vandaar haar geloofsbeslissing. Zij heeft het verstaan dat haar goden afgoden zijn, en dat haar volk ten dode is opgeschreven. Zij geeft prijs, gelijk eenmaal een Ruth Moab prijs gaf, gaf Rachab ook haar volk en haar afgoden prijs, om onvoorwaardelijk de zijde van Israël

te mogen kiezen.

Daarom heeft zij door het geloof de verspieters verborgen. Weet u wat ze met deze daad doet? Met deze daad waagt zij haar eigen leven er aan.

Want als de koning het ter ore zou komen, had het zeker haar leven gekost.

Maar ziet, het zaligmakend geloof heeft de overhand. Te leven, zo dacht zij, en dat geloofde zij, dat was alleen mogelijk in de gemeenschap met het volk van Israël.

God overreedt Zijn volk; elk van Zijn kinderen dat ze liggen onder het oordeel des doods, en dat rechtvaardig vanwege hun zonden, vanwege hunne ongerechtigheden.

Voor een ieder geldt het, gelijk het voor Rachab gold: Mijn vader was een Amoriet en mijn moeder een Hethiet. En toch, een betrekking op dat volk.

O, zeggen ze, wat een gelukkig volk, gelijk Rachab ze zag, dat had God in haar hart gelegd. O, zegt ze: Wat een gelukkig volk, dat volk van Israël. Dat volk heeft de Heere zich ten erve verkoren en zij zien ze wandelen op de aarde als de heiligen van hoge plaatsen; dat volk is met God verzoend. De Heere hun God is bij hen, alsook het geklank des Konings.

Ziet, de liefde die de Heere in het hart van Rachab heeft uitgestort, dringt haar om alles wat van de wereld is prijs te geven, zelfs als de Heere het vraagt, vader, moeder, man, vrouw, kinderen. Die hen liefheeft boven Mij is Mijns niet waardig.

De Heere trekt ze met mensenzelen, met koorden der liefde, en ze zingen er van, ja zelfs in al hun ongeluk; ze hebben een oog gekregen voor het geluk van dat volk, en vanwege de liefde en betrekking op God, zingen ze er van.

God heb ik lief, want die getrouwe Heer'

Hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen.

Rachab is met deze geloofskeuze met deze geloofsbeslissing niet beschaamd uitgekomen, o neen, het is mijn tweede hoofdgedachte:

2. Haar uitbrengen uit Jericho.

De verspieters, ze komen terug. Ze hebben rapport uitgebracht bij Jozua, zekerlijk, heeft de Heere dit ganse land in onze handen gegeven, want ook de inwoners des lands zijn voor ons aangezicht gesmolten. Wat een geloofstaal van deze twee verspieters. Het geloof spreekt, alsof dat ganse land van Kanaän in hun handen reeds gevallen was, en zij hadden er nog geen voetstap in veroverd. Het geloof ziet een leeuw aan als een worm, en het ongeloof juist het tegenover gestelde; dat ziet een worm voor een leeuw aan.

Nu, het leger van Israël komt in beweging, het trekt over de Jordaan en legerd zich in de vlakke velden in het gezicht van de stad Jericho.

Nu gaan ze rondom de stad. Hoe hebben zij dat gedaan? Wel de toegerusten voorop, de stam van Ruben en Gad en de halve stam van Manasse waren de toegerusten. Daarachter de priesters, die de ramsbazuinen droegen. Hoornen van een ram.

Het verwondert mij dat ze niet gebruikten de zilveren trompetten, die de Heere verordend had voor de dienst van de tabernakel, neen een gering middel, ramsbazuinen. Ach, de Heere gebruikt geringe middelen, om op die bazuinen te blazen, gelijk de priesters gedaan hebben.

We dragen de schat maar in een aarden vat, opdat de uitnemendheid zij Godes en niet uit ons. Achter de priesters, die de zeven ramsbazuinen droegen, werd de ark gedragen, symbool van de tegenwoordigheid des Heeren onder Israël.

Daarachter de andere stammen van het volk van Israël, hetwelk de achterhoede genoemd wordt. Zes maal, elke dag één- maal, moesten ze om de stad Jericho gaan.

De zevende dag zevenmaal. Het valt ons al vanzelf op, dat we hier telkens het getal zeven tegen komen. Zeven priesters, zevenmaal op de zevende dag, dus het

verbondsgetal, het getal der volheid, hetwelk hemel en aarde aan elkaar verbindt. Jericho nu, staat er, sloot haar poorten dicht.

Ze hebben op de muur de rondgang van dat volk om de stad gezien. Waarschijnlijk hebben ze de eerste nacht, toen ze de rondgang gemaakt hebben, niet veel geslapen.

Ach, de mensen werden het al spoedig weer gewoon. Ze dachten, er gebeurt niets, wat mankeert dat volk toch?

Ze zijn er al weer gerust op geworden, en zo zal het straks ook zijn, als het bazuingeschal van God klinken zal. We denken er niet aan, wij hebben het zo druk met alles.

Maar zo zal het ook zijn als de bazuinen van God slaan zullen. Ja, dan zullen er ook mensen zijn, gelijk in Jericho die er mee spotten.

Gods woord zegt het ons: *In het laatst der dagen zullen er spotters zijn, die zeggen, waar blijft de dag van Zijn toekomst; ja waar?*

In Jericho bleef alles zo hetzelfde, die hele week, zodat ze zich nergens over bekommerden.

Maar een haastig verderf gelijk over Jericho, denkt u er wel eens over, zal hun overkomen en zij zullen het geenszins ontvliesen.

2^e. In Rachabs uitbrengen uit Jericho.

Wat doet Rachab? Terwijl Jericho de poorten sluit, open Rachab het venster. Ja, zij zal die nachten niet veel hebben geslapen, toen zij het leger rondom Jericho zag gaan. Weet u wat ze daarin zag? De majesteit van God. En dat het oordeel ieder ogenblik naderbij kwam.

O wat een angst en wat een vrees. En zag ze dan op haarzelf, dan kon ze niet anders zien dan omkomen, dat is eeuwig rechtvaardig.

O, zegt misschien iemand, *u vergeet dat snoer.*

Nee, dat vergeten we niet. Het teken wat ze afgesproken had met de verspieters tot haar behoudenis. O ja, dat snoer, weet u wat dat snoer was, wanneer het waarde voor haar had? Alleen voor het geloof, en als nu Gods recht gaat eisen en het oordeel gaat dreigen, dan doen we niets met onze keuze en dan doen we ook niets met het snoer.

Nu breekt de tijd aan, dat Jozua volgens het bevel des Heeren tot het leger bevel gaat geven dat ze moeten juichen, en toen het volk juichte, vielen de muren onder zich. De Heere nam de fundamenten van de muren ten enenmale onder hen uit en dan lezen we, ze vielen.

En toen dat grote wonder, dat stukje muur, waar het huis van Rachab opgebouwd was, bleef staan.

Ja, wie zal het wonder kunnen uitdrukken: *behouden, en ook al degenen die met haar in het huis waren*, zegt de tekst.

Ach, wat zal dat voor Rachab een innerlijke blijdschap geweest zijn. Ja, toen is ze een weg aangewezen, wat ze mocht ondervinden, waarin haar behoudenis besloten lag. Als dat middel ontdekt wordt, o wat wordt zalig worden dan ruim, gelijk hier voor Rachab.

Dan gaat zulk een volk er van getuigen, dan gaan ze er van spreken, dat het nu mogelijk is voor de grootste der zondaren; dan zijn we naast Rachab gaan staan, als we dat lage plaatsje mogen innemen. Dan een weg ontsloten te zien, een enige Naam onder de hemel gegeven, door welke we alleen zalig kunnen worden. Ziet, dan denken ze, dat gaat nu recht op Kanaän aan, ja dat dacht Rachab ook, en ze zingen ervan:

Elk hunner zal in 't zalig oord

Van Sion, haast voor God verschijnen.

De zaligheid kan hun niet meer ontgaan. Ziet het maar bij Rachab, de stad lag achter haar in puin. De inwoners van de stad Jericho zijn in hun zonden omgekomen. Haar huis is gespaard gebleven. Zij is niet omgekomen, zulk één, zulk een slechte, zulk een schuldige, behouden. Ik Heere, ik behouden? Ja Rachab is behouden. Een weg aangewezen. Straks zal ze met dat volk van Israël mogen in en uitgaan. Met dat volk en met Jozua, de Heere dienen en dat terplaats, die de Heere verkoren had, in de tabernakel. O, denkt ze, wat is het vooruitzicht schoon, welk een vooruitzicht, en toch geliefden, toch loopt de weg die de Kerk te bewandelen heeft zo anders, anders dan ook Rachab gedacht heeft. Geheel anders, want er staat zo duidelijk, misschien hebben we het niet eens opgemerkt als het hoofdstuk is voorgelezen, en ze stelden haar buiten het leger. Dat had zij niet verwacht, nee, dat had Rachab niet verwacht; zingen we nu eerst uit Psalm 51 : 2.

Toepassing

Geldt deze prediking nu ook voor ons? Wij zijn toch zo laag niet gevallen als Rachab? Wij nemen onze plichten waar, wij lezen Gods woord, als priester in huis. Als priester in huis bidden we hardop in ons huisgezin.

Als u het niet doet, moet u maar niet over godsdienst praten. U zult misschien zeggen: Ik kan niet bidden. Hoe weet u dat? Dat weten alleen zij die het geprobeerd hebben, dat zij het niet kunnen. Dan zijn er ook nog formuliergebeden, dat kunt u beter doen met uw gezin en dat formuliergebed mocht nog eens een hartgebed worden. Dat kan de Heere werken.

'k Heb het wel eens meer verteld, ik deed met mijn moeder altijd het *Onze Vader* bidden tot op een keer dat het in mijn keel bleef steken, omdat ik gewaar werd, dat God mijn Rechter was in plaats van mijn Vader. Ja, dan gaat het niet meer met een formuliergebed, maar er toch mee beginnen, dat kan meer beslag leggen op onze kinderen, dan het na te laten; ja, gedurig moeten we onze kinderen in hun bijzijn opdragen aan de troon der genade, wie weet wat God nog doen zal. Als u het nalaat kan er ook niets van uitgaan.

We gaan naar de kerk, we zijn gedoopt, we hebben zelfs belijdenis gedaan, we hebben ons ja-woord gegeven. Wat brengen we in de praktijk van ons leven daar nu van terecht?

Het kan ook zijn dat we het houden met Gods volk, dat kan allemaal waar zijn, op zichzelf te prijzen. God verbindt er zelfs Zijn zegen aan als we uitwendig overeenkomstig Zijn woord leven.

De vader en moeder van Rachab hebben ook wel eens gedacht, wat moet er van terecht komen, en nu de Heere ze bekeerd heeft, mocht zij het middel zijn, tot behoudenis van het huisgezin.

Dan zou ik onze jonge mensen willen toeroepen: *Vlied de begeerlijkheden der jonkheid!* U wordt nog gewaarschuwd. Hoe lang nog, wij weten het niet. *Jaag naar rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede met degenen die de Heere aanroepen uit een rein hart.*

Zoekt u Gods volk wel eens op, of durft u in hun tegenwoordigheid niet komen, omdat de wereld aan alle zijden naar buiten in uw kleding en hoofd tot openbaring komt? Loopt u de deur van Gods kinderen maar voorbij; ik zou u aanraden, wie weet:

*Voegt u bij de Godsgezinden,
Ge mocht er Jezus nog eens vinden.*

Vandaar, wie zijn weg wel aanstelt, dien zal Ik mijn heil doen zien.

Rachab heeft ook haar vorige wegen verlaten, ach dat wordt een vanzelfheid. Ze heeft

haar zonden in het verborgen beweend met de dichter:

*Ik erken mijn schuld, die U tot straf bewoog,
Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.*

En ziet, nu kan er veel zijn, maar dat toch de deur van ons hart gesloten is.

Jericho, zo lezen wij, sloot hare poorten toe.

En zal het nu met ons zo zijn, ondanks de waarschuwingen, misschien van een biddende vader of moeder, doorgaan, ons verharden, gelijk de inwoners van Jericho. Ondanks het blazen van de bazuin, die ook over ons nog geblazen wordt, gemeente, tot op de dag van heden.

Klaagliederen worden er nog over u gezongen en wie weent er, de bazuin van het eeuwig oordeel, denk aan de stad Jericho. Maar ondanks dat alles, ze hadden er geen erg in, ze werden er zelfs gerust op, o hoe erg.

En nu de bazuin van het eeuwig evangelie wordt onder ons ook nog geblazen, en wie heeft gedanst en is er blij onder geworden?

Vandaar, de doodsklok die over Jericho luidde, die doodsklok zal ook eens over ons luiden, wie weet, niet lang na deze dagen. Maar ook de klok van het eeuwig evangelie der genade, Hij staat nog te kloppen aan de deur van uw hart, en sluit u uw hart voor Hem?

Hij klopt nog tot op heden. *Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop, en zo wie opent, Ik zal tot hem inkomen.*

O, dat de Heere de koperen deuren en ijzeren grendelen nog mocht verbreken, opdat de Koning der ere zou mogen ingaan. Misschien zijn er in ons midden, die de geloofskeuze, die geloofsbeslissing hebben mogen doen. Heugt u nog de tijd, toen uw ogen ontsloten werden, voor het geluk van dat volk, en het ongeluk van uzelf, waarin u leefde. Heugt u de tijd nog dat gij zeide: ja, die en die.

Soms misschien ze voorbij gelopen en mee gespot. En dat u zegt: Dat is een gelukkige vrouw of man of meisje of jongen; maar ik?

En toch een onverklaarbare betrekking op God en Zijn volk; dan beleven ze tijden, dat ze Abigaïl kunnen verstaan. Het zou hun genoeg zijn, om de voeten van de knechten des Heeren te mogen wassen, die de voetstappen van David mogen volgen. En in het verborgen kunt u dat volk nagaan met de verzuchting:

*Geef dat mijn oog het goed' aanschouw,
't Welk Gij uit onbezweken trouw
Uw uitverkorenen toe wilt voegen.*

Rachab stelde haar leven in de waagschaal voor dat volk. Of behoren we nog tot die boden, die de koning uitzond, horen we daarbij? Dan zijn we nog tegen dat volk, tegen Jozua en tegen Zijn knechten.

Maar weet dan als we zo voortreizen, dat we met de inwoners van Jericho, gelijk deze boden, voor eeuwig zullen omkomen. O, bij Rachab was het zo anders geworden, ja er was een geloofskeuze, een geloofsbeslissing gevallen in haar leven.

Een weg aangewezen buiten haarzelf. Behouden, zij bewaard, zij niet omgekomen.

O, welk een eeuwig wonder. Ziet, dan gaan ze ook getuigen van deze behoudenis.

Dat heeft Rachab ook gedaan, met een Andréas, *wij hebben Hem gevonden*, dan kan onze mond er niet van zwijgen, neen. *Wij hebben gevonden de Messias: 't welk is, overgezet zijnde, de Christus.*

We hebben er over gepreekt, weet u het nog, wat we toen gezegd hebben?

Dat Andréas zeide: Wij hebben gevonden; later heeft hij wel gezegd, hoe heb ik het durven zeggen, als Hij mij niet gevonden had. Ik ben gevonden van degenen die naar

mij niet vraagden. *Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.*
Maar ziet, met dat alles, een buitenstaand mens. "En zij stelden haar buiten het leger".
Wat daar ervaren wordt door de Kerk, hopen we als de Heere het geeft volgende maal
te beluisteren. De Heere zegene Zijn woord tot Zijn eer, om Zijn Zoons wil. Amen.

Zingen: Psalm 116: 4, 5

5. De behoudenis van een diepgevalen zondares. II

Psalm 38 : 8, 9

Lezen: Jacobus 12

Psalm 103 :1, 2, 3

Psalm 87 : 4, 5

Psalm 68 : 7

Geliefden,

In deze Psalm, waarvan wij samen hebben gezongen, verheft David, de koninklijke zanger, de weldadigheden des Heeren aan hem bewezen. Hij gaat een alleenspraak met zijn ziel houden, hij gaat zijn eigen ziel aanspreken.

Nu dat is geen vreemd werk voor Gods kind. Menigmaal moeten ze hun eigen ziel aanspreken vanwege de zonde, en de verbergingen van Gods aangezicht, vanwege de lange, lange, donkere nachten, die zij moeten doormaken. Daar had David ook kennis aan, als hij klaagt:

*O, mijn ziel wat buigt g' u neder,
Waartoe zijt g' in mij ontrust?*

Maar David kende ook andere tijden. Hij gaat hier in deze 103e Psalm zijn ziel opwekken om God te loven, hoor maar: *Loof de Heere, mijn ziel, en al wat binnen in mij is Zijn heilige Naam.* David, hij wordt al losser en losser van het stof der aarde, daarom hij herhaalt het ten tweede male zeggende: *Loof de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden.* En bij het licht van God de Heilige Geest, die de Heere in zijn hart gaf, mocht hij zien de weldaden die de Heere in zijn leven verheerlijkt had, en die waren niet gering, hoor eens: *Die al uw ongerechtigheid vergeeft, die al uw krankheden geneest, die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden, die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwt als eens arends.*

En, ik herhaal het: Zijn dit kleine weldaden?

Dat moet u eens vragen aan dat volk, dat gebogen gaat onder de last van hun zonden, als zij klagen en zeggen:

*Wanneer zal mij zijn die last ontbonden
Totdat ik Jezus heb gevonden?*

Die al uw ongerechtigheden vergeeft, hoeveel het zij genadig wil vergeven.

De geestelijke krankheden van Zijn volk liefderijk geneest.

Daar had David ook kennis aan, als hij zegt:

*Hij verzachte Vaderlijk mijn lijden
En redde mij uit alle nood.*

Die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden, die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwt als eens arends.

Deze en gene zaken vinden we terug in het woord van onze overdenking in deze morgen Jozua 6 : 25.

De behoudenis van een diepgevalen zondares getekend in

1e. Rachabs geloofsbeslissing.

2^e. Rachabs uitbrengen uit Jericho.

3^e. Rachabs stellen buiten het leger.

4°. Rachabs inlijving in Israël.

Het is de gemeente bekend, dat wij verleden week over deze stof met elkander hebben gesproken.

Wij hebben toen de eerste twee hoofdgedachten met u behandeld; voor degenen die er niet geweest zijn, zullen wij er nog iets van zeggen.

Wij hebben gezegd, dat Rachab niet alleen verschoond gebleven is om het gevaar dat haar dreigde, maar dat zij verschoond is gebleven vanwege haar geloof, dat is een groot verschil.

Er zijn mensen, die uit tijdelijke gevaren, soms op een bijzondere wijze gered zijn. Dat de Heere ze wegrukte zelfs van de poorten der eeuwigheid.

Maar laten we voorzichtig zijn, dat we van de uitwendige uitreddingen geen grond maken voor de eeuwigheid, want dat zal straks, bij de eeuwigheid zeker wegvallen.

Neen zij is behouden geworden door het dierbare zaligmakende geloof, en dat geloof zal stand houden.

Zegt de Hebreënbrieff het niet? *Door het geloof is Rachab de hoer niet omgekomen, met de ongehoorzamen, als zij de verspieters met vrede had ontvangen.*

In het zaligen van deze vrouw, blinkt uit het soevereine van Gods welbehagen.

Wij hebben de vorige week gezegd, wij moeten de zonde niet bedrijven om bekeerd te worden.

O neen, want de zonde die we niet bedreven hebben, behoeven we niet te bewenen en te belijden en daarvoor zullen we ook niet gestraft worden. Jozua had dus twee verspieters uitgezonden om het land van Jericho, de sleutelstad van Kanaan te verspieten. En Rachab heeft deze twee verspieters met liefde ontvangen. Wat ligt hierin begrepen?

Wel, dat er al een scheiding gevallen was met haar volk, een liefde in haar hart voor het volk van Israël.

Vandaar, haar geloofskeuze, haar geloofsbeslissing. Zij waagt haar leven voor de God van dat volk van Israël. Haar geloof getuigt van een algehele overgave des harten; want weet u, ze is er van doordrongen, dat haar verdere leven alleen mogelijk is in de gemeenschap met Israël.

Met haar volk, dat heeft de Heere haar doen zien, zal ze zeker omkomen, want dat volk dat is ten dode opgeschreven; haar geloof was tot liefde werkende, het is u voorgelezen, Jakobus 2. Rachab ze is door de werken gerechtvaardigd.

Ja, hoe moeten wij dat nu verstaan, zult u misschien vragen. U hebt ons al zo vaak gepreikt, dat de mens door de werken der wet niet gerechtvaardigd wordt, hoe is het dan?

Hier staat het van Rachab, *dat ze door de werken is gerechtvaardigd geworden.*

Wel, door de werken heeft ze betoond, dat ze in een goede verhouding tegenover God stond, let daar op.

Het zaligmakend geloof heeft als vrucht de werken der liefde. Wanneer kunnen het nu goede werken genoemd worden?

Als zij mogen zijn, door het geloof, naar Gods wet, Hem ter ere. Zet anders maar een vraagteken achter het zeggen, dat u het geloof hebt. Dan is dat geloof, zegt Jakobus en dat was een man van de praktijk, dan zegt hij: *dan is uw geloof ten enenmale ijdel.*

Rachab opent hare vensters; terwijl Jericho de poorten voor dat volk dichtsluit, heeft zij het scharlaken snoer aan het venster gebonden. Zeer zeker er zijn tijden geweest, dat zij door het geloof op dat snoer mocht zien, en dan werd zij versterkt in haar troostvolle verwachting.

Maar weet u wat vader Comrie zegt: Het waar zaligmakend geloof is een genade die beproefd wordt.

Ja. Rachab's geloof is beproefd geworden, zeven dagen, en hoe nader, dat het leger kwam, waar voor haar de Majesteit van God afstraalde, hoe meer zij bevreesd geworden is.

Ja, ze heeft wel eens gedacht, zou Jozua het wel goed gevonden hebben, wat ik met die knechten heb afgesproken, of misschien hebben die knechten het vergeten.

Zou het nog mogelijk zijn, dat ik, zulk één behouden zal worden. Duizend zorgen, dat kunt u begrijpen, duizend zorgen, duizend doden, kwellen haar angstvallig hart.

De tijd nadert, dat Jozua het bevel zal geven wat de Heere tot hem gesproken heeft; welk bevel?

Wel, dat het volk Israëls, wanneer de bazuinen en ramshoornen zouden blazen, ze moesten juichen, en ziet nu, de muren van Jericho vallen. Door het geloof, ze hebben er niets aan te doen, en dat sluit eigen werk, eigen gerechtigheid ten enenmale uit.

Door het geloof, Hebr. 11, zijn de muren van Jericho gevallen.

En ziet, nu liet de Heere, dat lag niet in de hand van Jozua zijn knecht, maar nu liet God dat stukje muur staan, waar het huis van Rachab op gebouwd was.

O geliefden, zij gespaard, zij niet omgekomen, daar zij zich had waardig gemaakt onder het puin bedolven te worden.

3^e. Rachabs stellen buiten het leger.

En dan lezen we, dat Jozua zegt tot de twee mannen, de verspieters van het land: *Ga in het huis der vrouw, der hoer, en brengt die vrouw van daar uit.*

Ja, dat moet beleefd worden, wat dat zeggen wil; brengt die vrouw van daar uit, met al wat zij heeft, gelijk als gij haar gezworen hebt.

Toen gingen die jongelingen, zo lezen wij, die verspieters daarin, en brachten Rachab uit en haar vader en haar moeder en al wat zij had.

Ook brachten zij uit al hare huisgezinnen, en stelden hen buiten het leger van Israël.

Dat staat er zo nadrukkelijk, let er op, en ze stelden hen buiten het leger van Israël.

Welk een teleurstelling, dat was tegen hare verwachting. Zij had gedacht, nu met Jozua en met dat volk van Israël in te gaan in de tabernakel des Heeren; de Heere te danken voor de grote en onverdiende weldaden aan haar bewezen, en nu, ze stelden haar buiten het leger.

Neen, zo mocht zij niet op de heilige erve van Israël komen, zij moest eerst ingelijfd worden. Dat kon zo niet, van uit Jericho naar die heilige vergadering. Neen, zij moest gereinigd worden, volgens de wet des Heeren. Daar lag nog een scheiding tussen haar en deze heilige vergadering. Daar stond Rachab nu, en daar staat nu dat volk. Aan de ene zijde, niet te kunnen ontkennen wat de Heere in hun leven gedaan heeft, maar anderzijds slaan ze hun hand op een ledige plaats.

De openingen in Gods lieve woord, waarin zij zoveel zoetigheid gesmaakt hebben in hun leven, het wordt minder, soms vinden ze er helemaal geen smaak meer in, dat het voor hen zijn, als uitgedroogde borsten. Gaan ze terug, naar hetgeen hun ziel zo dierbaar was, zij vinden er niet meer in wat ze er voorheen in mochten proeven en smaken.

De prediking van Gods eeuwig blijvend woord en getuigenis, neen, ze zitten er altijd niet eender onder, maar ze nemen vaak zuchtende hun plaats in, en zuchtende verlaten ze menigmaal hun plaats.

O, ze hebben andere tijden gekend, als ze de naam, die zoete naam van Jezus mochten beluisteren, dat hun hart opsprong van blijdschap.

Ja, in het hongeren en dorsten naar Hem. Mijn ziel, zegt David, hijgt naar U in een

land dor en mat zonder water. En ze zeggen met dezelfde dichter:

*Als een hert gejaagd, o Heere
Dat verse water begeert,
Alzo dorst mijn ziel ook zere
Naar U mijn God, hoog geëerd.*

Nu nemen ze zichzelf waar, als een eenzame mus op het dak, een roerdomp der woestijn, en een steenuil der wildernis. Onzes harten vrolijkheid, is veranderd in droefheid, en al onze gewenste dingen zijn tot woestheid geworden.

*Zou God Zijn gena vergeten,
Nooit meer van ontferming weten,
Heeft Hij Zijn barmhartighêen,
Door Zijn gramschap afgesnêen?*

Ziet, dan gaat dat volk zichzelf afvragen, gelijk Rachab gedaan heeft: *Heere hoe ben ik dus?*

Ja, ze heeft zich wel afgevraagd: Heere, zou mijn keus dan niet oprecht zijn? Heb ik niet alles in waarheid prijs gegeven? Heb ik mijn volk en mijn 's vaders huis niet verlaten? Heb ik mijzelf dan niet onvoorwaardelijk overgegeven? Heb ik de zonden niet hartelijk vaarwel gezegd?

O, ben ik dan toch niet het sprekendste bewijs, dat ik niet in het oordeel ben omgekomen? Heb ik mij niet mogen verblijden en verheugen in Uw heil? Waarvan ik mocht zingen:

*Wat zal ik met Gods gunsten overlaân
Dien trouwen Heer voor Zijn gend vergelden?*

En toch, zij kon het niet bekijken: *En zij stelden haar buiten het leger.*

Wij hebben gezegd, daar staat nu dat volk, ja de zonden, waarvan zij dachten dat ze ten onder waren gebracht, ach en nu bij tijden:

*Een stroom van ongerechtigheden
Had de overhand op mij.*

Een zeker oudvader zegt er van: 'Soms hoor ik honden bassen, die ik heel mijn leven nog niet gehoord heb'.

En toch tijden beleefd te hebben, dat ze rust en vrede mochten smaken, toen Christus zich aan hun ziel kwam te openbaren, ook in de gangen van Zijn vernedering, dat zij mochten getuigen: Een kind is ons geboren en een Zoon is ons gegeven en de heerschappij is op Zijn schouder, en men noemt Zijn naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst.

Ja, dat ze met Jesaja mochten getuigen in de geloofsaanschouwingen van Hem, in de uitlatingen van Zijne liefde, in de dierbare gangen van Zijn vernedering: *Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld, de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem. En door Zijn striemen is ons genezing geworden.* Dat ze zelfs het Vaderlijke van de Vader, (daar ligt onderscheid in), maar het Vaderlijke van de Vader, daarin mochten ontmoeten.

En dan toch met dat alles; en zij stelden haar buiten het leger. Rachab heeft zichzelf er niet buiten gezet, want als we ons zelf er buiten zetten, dan gebeurt er niets.

Maar God stelde ze er buiten. En weet u waar we dan terecht komen, als dat waar wordt in ons leven, wel, dan komen we terecht, voor God in Adam, gelijk hij stond na de overtreding in het paradijs.

Weet u wat daar gebeurt, daar schenkt God liefde in het hart, voor de Goddelijke deugden die voor hun zijn, neen voor de Goddelijke deugden die tegen hen zijn.

Namelijk, Zijn recht, Waarheid en Heiligheid. En ziet, nu bij het inwachten; en ze stelden haar buiten het leger. O, als dat waar wordt in ons leven, dat inwachten van het eeuwige vloekvonnis, wat God rechtvaardig over hen heeft uitgesproken in Zijn Woord, ziet, dat kan me die Richter doen, overeenkomstig Zijn heilige wet, waaraan zij schuldig staan, niet aan een, maar aan al de geboden van God, zwaarlijk hebben overtreden.

Weet u, dat gaat zulk een volk nu met hun ganse hart goedkeuren, dat ze die plaats rechtvaardig verdiend hebben, wegens erf- en dadelijke schuld en ze zeggen met zeker dichter:

*Ik zeg en meen het, gij deed wel,
Zo Gij mij wierp in de hel.
't Is wel hard, maar 't is rechtvaardig,
Ik ben schand', Gij ere waardig.*

Zie, weet u wat dan gebeurt? Waar ze niet op durven rekenen, daar stelt Christus zich op de voorgrond voor die Kerk. O, dat eeuwige wonder, daar treedt Christus in bij Zijn Vader, laat hen in het verderf niet nederdalen, Ik heb verzoening gevonden. In dat offer waardoor Christus gerechtigheid verworven heeft, waarmee Hij die naakte zondaar bekleedt. Ze bekleedt met de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid. Ziet, dan wordt de Kerk ingesloten.

4^e. Rachabs inlijving in Israël.

Rachab, ze is in Israël ingelijfd, medeburger en huisgenoot Gods.

Ja, wij lezen dat ze niet alleen in Israël is ingelijfd, maar dat ze gehuwd is aan Salmon, een vorst in Israël. Ze is geworden de moeder van Boaz; ingeschreven in de geslachtsregisters van Christus.

En God de Heilige Geest gaat dat werk verzegelen in de har ten der Zijnen: *Dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren niet meer over de aarde zullen gaan, also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch op u schelden zal; bergen mogen wijken en heuvelen wankelen, maar het verbond Mijns vredes zal niet wijken of wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer.*

En zij stelden haar buiten het leger, maar nu ingelijfd in het leger, in Israël ingebracht. God zal haarzelf bevestigen en schragen.

Komt gemeente, zingen we dat eerst uit Psalm 87 : 4, 5.

Toepassing

Nu denkt u misschien, nu heeft Rachab haar gehele verdere leven met haar armen over elkaar gezeten. Pas op, nu begon het pas, weet u wat?

Toen begon pas de strijd, want ze heeft de strijd meegemaakt, die Jozua en het volk van Israël gestreden hebben tegen de Kanaänieten, en dat ging best, als zij mocht zien op Jozua, maar menigmaal heeft ze gedacht, dat in de strijd haar ondergang getekend lag, tegen de vijanden; ja, dat waren ook haar vijanden, alhoewel zij een Amoriet was, maar de Heere had het in haar hart gewerkt: *Zou ik niet haten, die U haten en verdriet hebben die tegen U opstaan, ik haat ze met een volkomen haat, tot vijanden zijn ze mij.*

Vandaar de strijd blijft, tot de laatste snik toe. Niet alleen met de vijanden van buiten, maar veel meer met de vijanden van binnen.

*En die rusteloos, mijn val
Heet en wrevelmoedig zoeken.*

Want weet u, er waren nog zoveel Kana nieten overgebleven. En nu ging het wel bij

het volk van Israël, als die Kanaänieten cijnsbaar waren ging het goed, maar er waren ook tijden, dat ze weer de overhand kregen; denk slechts aan het boek Richteren. Ziet, als onze ogen mogen geslagen zijn op die meerdere Jozua, ach dan gaat het wel in de strijd. Dan krijgt de Kerk des Heeren weer moed en kracht.

Dan geloven ze zeker, dat de tijd zal aanbreken, dat ze in Hem meer dan overwinnaars zullen zijn, maar van onze zijde, meestal staan ze aan de verliezende kant.

En het enigste wapen, wat voor Gods kind in die geestelijke strijd overblijft, weet u wat dat is?

Wel dat is het gebed, om met de onderwijzer, de bede te slaken: Wil ons toch staande houden in die geestelijke strijd, opdat we niet gedurig zouden onderliggen, maar sterke wederstand zouden doen, en uiteindelijk de overwinning door Hem zouden mogen behalen. Om met de Kerk te mogen getuigen:

'k Heb de overhand verkregen.

Gij Heer alleen, Gij zijt

Verwinnaar in de strijd,

En geeft Uw volk de zegen.

Want ons schild is van de Heilige Israëls. Ja, dat heeft Rachab ook mogen ervaren.

En ze heeft ook meegemaakt, dat de erfenissen werden uitgedeeld aan de stammen van Israël. Dat was een lief werk, toen ze hun voet mochten zetten op de nek van al de vijanden; o volk, die tijd komt hoor.

Amalek moet nog ten onder gebracht worden, maar weet u, de begraafplaats van Amalek ligt vlak voor de poort van de hemel. Maar toch zal de tijd aanbreken, dat de gedachtenis, zelfs van de strijd van Amalek van onder de hemel zal worden uitgroeid.

Dan moogt g'in zegepraal uw voet,

Ja, uwer hondentong in 't bloed

Van elken vijand steken.

Als zij die erfenis, die in de hemelen bewaard wordt, ja, ze wordt bewaard, lag het in onze hand, ach we zouden ze nog verliezen. Maar die erfenis, volk des Heeren, zij zal u zekerlijk geworden.

De schoonst plaats mat Gij met ruime snoeren

O, heerlijk erf, gij kunt mijn ziel vervoeren.

Als zij straks zullen worden toegeroepen: *Komt in gij gezegende Mijns Vaders en beërft dat Koninkrijk dat u weggelegd is van de grondlegging der wereld.*

Verlost van alles wat drukt en kwelt, verlost van de zonde, om God Drieëinig, eeuwig de lof en dankzegging en aanbidding toe te brengen.

Gisteren zijn we nog tegenwoordig geweest bij de begrafenis van onze vriend **Last**.

Vijf en veertig jaar de kerk gediend met veel liefde en toewijding; hij is niet meer. Verleden week zat hij nog in de kerk. Nu is hij ingegaan in de kerk die nooit meer uitgaat, daar staat de klok stil. 't Heb nog een woordje mogen spreken. 'k Heb o.a. nog gezegd: *Last is van zijn last ontheven.* De grootste last is voor Gods kind de zonde, en dat is hij nu voor eeuwig te boven. *Vertrouwende ditzelve, dat Hij, die in u een goed werk begonnen heeft, dat zal voleindigen, tot op de dag van Jezus Christus.*

Ja mensen, het wordt zo leeg op de wereld. God gaat Zijn volk inzamelen. Hoevelen zijn er ook uit onze gemeente al niet heengegaan, en de ledige plaatsen, waar worden zij nog gevuld?

De Heere mocht Zijn werk bevestigen en schragen gelijk we dat gehoord hebben ten opzichte van Rachab. Dat buitenstaan, en dat binnengesloten worden, en dat op eeuwige rechtsgronden.

*Door al uw deugden aangespoord
Hebt Gij uw woord
En trouw verheven.
Gij hebt mijn ziel op haar gebed
Verhoord, gered,
Haar kracht gegeven.*

Staan we daar nog buiten, mensen? O, wat zal het uitmaken, om er straks eeuwig buiten gesteld te worden.

O, de Heere mocht het eens opbinden op onze harten, eer dat het besluit baart, want als kaf gaat de dag voorbij. *En zij begonnen*, een begin zonder einde, en ze begonnen buiten te staan. Nu leven we nog, het is nog het heden van genade; haast en spoed u om uws levens wil.

Vandaar, het zal zulk een eeuwig wonder zijn. Denk aan de dwaze maagden; hebben we niet in Uwe tegenwoordigheid gegeten en gedronken, in hun schatting lag er niets tussen God en hun ziel, ze waren maagden, ze hadden lampen, ze verwachtten ook de Bruidegom. O mensen, het zal bij de eeuwigheid zo nauw gezocht worden.

Dan valt ook ons ambt weg, er komen geen domineés, geen ouderlingen en diakenen in de hemel. Alleen Gods werk, en dat zal nu voor Gods volk een eeuwig wonder uitmaken.

Ach, geliefden, nu is er niet een te slecht, om tot God bekeerd te worden, we hebben het beluisterd van Rachab. Al waren uwe zonden als scharlaken, al waren ze rood als karmozijn. *Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonde. Deze ontvangt de zondaren en eet met hen.*

Rachab ze is in Israël ingelijfd. Het zou voor u ook nog mogelijk zijn, mogelijk voor onze oude mensen, alsook voor onze jonge mensen.

Er is niet één te oud, niet één te jong, niet één te groot zondaar om tot God bekeerd te worden.

We mochten niet boven Rachab gaan staan; ontdekking zal ons leren, onder Rachab te staan, gelijk we dat gezegd hebben, verleden week, van Lydia, ze is onder Rachab doorgegaan. De Heere mocht ons het heilgeheim te verstaan geven en dat naar Zijn eeuwig vrêeverbond.

Nog een weinig besturing voor Gods volk. Is de weg der behoudenis u aangewezen, het is geen kleine zaak. Maar zijn we daar nu de bekeerde man of vrouw mee geworden? Weet u wat ik u dan toewens: Dat de Heere u, gelijk Hij een Rachab heeft gedaan, dat de Heere er u eens buiten mocht zetten; daar staat en zij stelden haar buiten het leger van Israël.

Weet geliefden, zulken die er door de Heere buiten gesloten worden, zij zullen op Gods tijd ingesloten worden.

Al gaat die weg tegen onze verwachting in, gelijk het bij Rachab ging, vergeet niet: Vijanden worden door God verzoend en goddelozen worden gerechtvaardigd, hoe het zij,

*Elk die Hem vreest,
hoe klein hij zij of groot
Wordt van dat heil, die weldaân deelgenoot;
Hij zal ze groter maken.*

En zij heeft onder dat volk gewoond tot op dezen dag. Ze heeft er onder gewoond, begrijpt u, een plaats gekregen. *Ik zal ze een naam en plaats geven, zegt de Heere, beter dan der zonen en der dochteren, een eeuwige naam.*

En zij heeft gewoond onder dat volk tot op dezen dag. Onder de ontelbare schare der verlostten voor de troon van God, om God eeuwig de lof en aanbidding en dankzegging toe te brengen, waar geen Kanaäniet meer zal gevonden worden.

We hebben gezegd: Er waren nog zoveel Kanaänieten overgebleven, in het land van Kanaan, die ze niet ten onder gebracht hebben; en die zullen blijven, hoor.

Maar in het huis des Heeren zal geen Kananiëet meer gevonden worden, en de naam der stad zal zijn: *De Heere is aldaar.*

En zij zullen niet meer hongeren en ze zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, nog enige hitte; en dat voor een vrouw, die de Heere in Zijn woord noemt, een hoer. Amen.

Psalm 68 : 7.

6. De wijze en de dwaze bouwer

Psalm 45 :1

Lezen: Mattheüs 7

Psalm 119 : 1, 2,

Psalm 49 : 4

Psalm 121 : 1, 2

Geliefden, het is ons bekend, dat de Heere Jezus Zijn profetische bediening, ook onder het Oude Testament bediend heeft door Zijn profeten. De Geest van Christus was in hen, welke getuigden en betuigden in het lijden en de heerlijkheid daarna volgende.

Maar die profetische bediening heeft Hij ook waargenomen tijdens Zijn omwandeling op aarde. En waarin bestond die bediening dan wel?

Om ons de verborgen raad en wil van God ten opzichte van onze zaligheid bekend te maken. En in die bediening was Zijn tong als de pen van een vaardig schrijver, Zijn redenen druppelden als regen op het nagras.

Toen de dienaars van de Farizeeërs uitgezonden werden om Hem te grijpen, kwamen zij teleurgesteld terug. Ze zeiden: *Wij hebben een mens nog nooit zo horen spreken.*

En ziet; Hij sprak ook tot hen door gelijkenissen, opdat ze horende zouden horen en niet verstaan.

Sprak Hij ook zo tot Zijn discipelen? Weet u, wat Hij met Zijn discipelen deed?

Hij nam hen alleen, zeggende: *Ulieden is het gegeven, de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te verstaan.* Vrije gunst die eeuwig Hem bewoog.

En ziet, dat is ons nu nodig, dat we het verstaan.

Dat we maar niet te wijs mochten zijn om door Hem onderwezen te worden. Dat ook ons gebed bij de gedurigheid mocht zijn, gelijk van de discipelen: *Heere, verklaar ons deze gelijkenis.* Dat we Hem daartoe mochten benodigen, al moeten we ook menigmaal bestraft worden: Zijt ook gij alsnog onwetende? het dan maar eerlijk zouden bekennen: *Ja Heere, alsnog onwetende.*

En ziet nu, bij de eerste gelijkenis, die de Zaligmaker ons gegeven heeft, had het ons goed gedacht uwe aandacht met de hulp des Heeren te bepalen.

U vindt dit in Mattheüs 7 : 24 - 27 waar wij lezen:

Een iegelijk dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelfde doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft; en daar is slagregen nedergevallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen dat huis aangevallen, en het is niet gevallen, want het was op de steenrots gegrond.

En een iegelijk, die deze Mijne woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft; en de slagregen is nedergevallen en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid en zijn tegen dat huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot.

Wij letten in deze gelijkenis:

1^e. Op het beeld.

2^e. Op de beproeving.

3^e. Op de les die ons gegeven wordt.

1^e. Op het beeld.

Geliefden, het beeld stelt ons voor, het is niet moeilijk, een kind kan het wel begrijpen, als we maar goed luisteren. Het beeld stelt ons voor, twee bouwers.

De gelijkenis zegt ons, *dat de ene bouwer wijs was en de andere dwaas*. Beiden bouwden een huis. Voor het oog was er geen verschil. Beide huizen zijn voltooid en het waren twee pracht woningen.

En toch, in één ding waren zij niet hetzelfde. Weet u waarin? Ze waren niet hetzelfde, wat het fundament betreft. Deze wijze bouwer heeft spade en houweel gehanteerd; hij vergenoegde zich niet, al vond hij een vaste zandlaag. Zeer zeker, op die vaste zandlaag kan ook gebouwd worden, tenminste als de toekomst niet anders als mooi weer en zonneschijn brengt.

En ziet, die dwaze bouwer, had helaas niet met de toekomst gerekend. Neen, hij rekende niet op slagregen en waterstromen, en dat de winden konden gaan waaien. De dwaze bouwer zat al vergenoegd in zijn woning, hij stak zijn hoofd omhoog, maar had niet gedacht dat het zo anders zou worden en zijn hoofd naar beneden zou gaan.

Er zijn ook in het leven van Gods kinderen, zoveel oorzaken, dat hun hoofd naar beneden gaat. David had er ook kennis meegemaakt: Hij zegt: *Gij heft*. Uit zichzelf kon hij het hoofd niet omhoog heffen, maar *Gij heft mijn hoofd omhoog, en doet m' Uw gunst aanschouwen*.

De dwaze bouwer had nooit geleerd, dat als het uit God is, dat er dan niets van ons in aanmerking komt. Die dwaze bouwer zat al vergenoegd in zijn woning, en dan was er van de wijze bouwer nog niets boven de grond zichtbaar.

De wijze bouwer vergenoegt zich niet met wat uitwendig vertoon, niet wat bovengronds werk, met wat verstandswerk. Hij gaat niet in de hoogte werken, daar begint hij niet, om alles maar direct in het volle licht te stellen; neen, hij werkt eerst in de diepte en daarna zal hij in de hoogte gaan werken. Eerst werken, eerst bidden, eerst bukken en buigen. Hij graaft zeer diep, straks is er van de wijze bouwer niets meer te zien, ik kom daar straks nog wel op terug.

Zelfs vergenoegt hij zich niet, als zijn spade of zijn houweel terug stuit op een rotsblok. Nee, weet u wat die wijze bouwer zoekt? Hij zoekt een rotsgrond, begrijpt u. En eindelijk heeft hij die rotswand gevonden. Ziet, nu heeft hij een hechte grondslag, waarop gebouwd kan worden. In al dat graven en verdiepen, denk ik dat die wijze bouwer zich wel eens dwaas gevonden heeft en de dwaze bouwer heeft zich wel wijs genoemd en toch lag er iets van de wijze bouwer om niet te doen gelijk de dwaze bouwer. Nee, hij moet eerst een goed fundament hebben, zal zijn huis kunnen voltrokken worden.

En ziet, nu zijn zij beiden klaar. Beiden hebben dus een huis gebouwd.

2^e. Op de beproeving.

Ik kom nu tot mijn tweede hoofdgedachte, namelijk als wij letten op de beproeving.

De Heere Jezus neemt een beeld uit het natuurgebeuren, gelijk het zich aftekent in het oosten.

Elk jaar als de zomer voorbij was, herhaalde zich dat natuurgebeuren. Wat gebeurde dan wel? Dan vielen de slagregens neder. Wij kunnen die slagregens in het oosten vergelijken met een wolkbreuk in onze lage landen.

Dat veroorzaakte, u kunt dat begrijpen, de tekst zegt het al, waterstromen, en dat water stuwde van de bergen af en liet zich met een daverend geweld vallen in de dalen, in de diepte, en u begrijpt, u zijt me in gedachten al voor, alles sleurde die waterstroom, wat niet hecht en vast was, met zich mee. Dat lezen we ook als Elia tot Achab zegt: *Haast u, span aan, opdat de regen u niet ophoude*. Elia wil zeggen, straks kunt u niet meer

verder, haast u, spoedt u.

Wij lezen daar ook van in Psalm 42 waar David zegt: *De afgrond roept tot de afgrond, bij het gedruis uwer watergoten*. De waterstromen zijn tegen de huizen van deze twee bouwers aangeslagen.

Wie zal nu het meest gevreesd hebben, wat denkt u?

Ik denk dat de wijze bouwer het meest gevreesd heeft. Zeker, zijn huis was op de steenrots gegrond, maar evenwel, het verontrust hem. Het mocht voor de Kerk des Heeren een spoorslag zijn; verleden week hebben we dat nog gezegd. Het land is te dien opzichte stil en gerust.

Die wijze bouwer had enige vastigheid bekomen in het werk van Christus. Ja, maar dat wil niet zeggen, dat het gebouw van zijn zaligheid niet gewankeld heeft; o nee.

Als de Heere met Zijn Kerk in de notenhof der beproeving afgaat, weet u wat ze daar leren?

Wel, dat alleen Gods werk stand houdt, bij het verbranden en het vergaan van ons werk. Als de slagregen, de waterstromen van Gods recht, van Gods toorn en van Gods verbolgenheid op de ziel van Gods kind gebonden worden, dan roept David uit: Straf mij niet in Uw toorn en kastijd mij niet in Uwe grimmigheid. Ja, dan zegt diezelfde knecht des Heeren:

*Ik ben bedolven,
in de golven van mijn ongerechtigheid.*

Dat volk gaat getuigen: *Heere, gaat niet in het gericht met Uwe knecht, want niemand die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig bevonden worden.*

Slagregens, waterstromen, stormen van Gods verlatingen, eerbergingen van Zijn vriendelijk aangezicht, en de oorzaak van dit alles eigen schuld en zonde. Job zegt: *Uw pijlen zijn in mij gegaan, welks vurig venijn mijn geest indrinkt*. Dan zegt Jeremia: *Mijn verkwikkingen zijn in droefenissen*. En de dichter getuigt ervan:

*'k Heb mijn tranen onder 't klagen
Tot mijn spijsdag en nacht;
Daar mij spotters durven vragen:
Waar is God? Dien Gij verwacht.*

Slagregens, waterstromen van verdrukking, rouw, moeite en verdriet. Verdrukkingen, lichamelijke en geestelijke verdrukkingen. En weet u wat de Kerk des Heeren wel het meeste ter neerdrukt, als we er maar inleving van mogen hebben? Wel de zonde; *mijn ziel druipt weg van treurigheid en klagen*.

Als vader, moeder, man of vrouw, lieve panden aan de groeve der vertering worden prijsgegeven; dat er wonden in het hart geslagen worden, die mensen niet kunnen helen; de moeite en het verdriet, dat hun ziel ter neder buigt. *O mijn ziel wat buigt g' u neder*. Dat zij bedroefd, bedrukt, eenzaam en verlaten op aarde neersitten, afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen die Gij niet meer gedenkt.

*Zou God Zijn genâ vergeten,
Nooit meer van ontferming weten,
Heeft Hij Zijn barmhartigheên
Door Zijn gramschap afgesneên?*

Geen wonder dat de wijze bouwer gaat vrezen.

Geen wonder, want wat de dwaze bouwer bij zijn sterven zal ondervinden, gaat de wijze bouwer hier in het leven doorworstelen. Waar die dwaze bouwer op gehoopt heeft, zal hem bij de eeuwigheid zeker uit de hand vallen, want als de Heere beproeft,

blijft er van ons niets over.

En toch zal dat volk in de beproeving niet omkomen, daar zal God voor zorgen.

Getuigt het maar eens: *In zes benauwdheden heeft de Heere u geholpen en in de zevende zal Hij u niet verlaten.*

Want weet u, de smelter is dicht bij de smeltkroes. *Ja, wetende dat de beproevingen uws geloofs die veel kostelijker zijn dan het goud, hetwelk door het vuur beproefd wordt, bevonden wordt tot lof, ere en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus. Verkrijgende het einde uws geloofs, de zaligheid der zielen.*

En die dwaze bouwer, hij dacht wijs te zijn, dat niet alleen, maar hij dacht ook in zijn gebouw huis veilig te zijn. Vandaar zijn valse rust, er is wat valse rust in de godsdienst. Wee, zegt de Heere, *wee de gerusten te Sion en de zekeren op de berg van Samaria.*

Ziet, zijn getimmerte kan niet bestaan tegen de slagregens, tegen de waterstromen en tegen de storm. Nee, het begon te kraken, te scheuren en te breken, en het is gevallen; *en zijn val was groot.*

Niet gedacht, niet op gerekend, niet verwacht, gelijk die rijke dwaas, hij was bezig, dacht u dat die rijke man aan sterven dacht? Geen sprake van, hij had het zo druk.

Hij was bezig zijn schuren af te breken en groter te bouwen. Hij zegt tot zichzelf: *Ziel, eet, drink, neem rust, wees vrolijk.* En wat lezen we dan: *In deze nacht, het kan zo dicht bij zijn mensen, maar wij rekenen daar niet op, in deze nacht zal men uw ziel van u afeisen, en wiens zal zijn, hetgeen gij verzameld hebt.*

3. Ziet, nu nog onze laatste hoofdgedachte, namelijk: ***De les die ons hierin gegeven wordt.***

Dus de wijze bouwer was een voorzichtig man. Hij hoort niet alleen, wij allen luisteren, en eerbiedig, dat vraagt de Heere van ons, als we in het huis des Heeren zijn; niet vergeten mensen; we zitten niet thuis. Deze wijze bouwer was een voorzichtig man, hij hoort niet alleen, maar wij lezen dat de Heere Jezus van hem zegt, dat hij het ook verstond, deze Mijne woorden. En wat bedoelt nu de Zaligmaker, met deze Mijne woorden, dat lezen we in hoofdstuk 5, 6, 7 van de Bergrede, die de Zaligmaker heeft uitgesproken.

Welke niet alleen bevat troostrijke woorden, zeer zeker, hoor maar: *Zalig; horen wij daar ook bij? De Heere laat de voederbak heel laag hangen hoor, dat elk van Gods kind er bij kan; zalig zijn de armen van geest, want hunner is het Koninkrijk der hemelen.*

Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden. Zalig zijn de zachtmoedigen, zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid.

Maar let er op, Hij heeft ook scherpe woorden gesproken, waarin de scheidingslijn getrokken wordt tussen vlees en geest, tussen dood en leven, tussen hel en hemel, tussen Schibbolet en Sibbolet, tussen mensenwerk en Gods werk.

Toen ik deze woorden zo overdacht, en deze hoofdstukken las, kwam deze gedachte bij mij op: Ik moest maar zeggen: 'Heere al had U niet meer gegeven, dan deze drie hoofdstukken, het was genoeg geweest, daar had ik heel mijn leven over kunnen preken, en we hebben ons gehele leven genoeg om het te beoefenen.'

De Heere heeft ons zoveel meegegeven; wilt u even luisteren! *Tenzij uwe gerechtigheid, ja scherpe woorden, de scheidlijn getrokken, tenzij uwe gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en Farizeeën, gij zult geenszins ingaan in het Koninkrijk der hemelen.*

Dan de vergevensgezindheid, o dominee, dat is voor niet één onzer nodig. We laten onze gaven gerust staan hoor, als wij iets tegen onze broeder of zuster hebben; dat

doen we allemaal.

"Zo, gij zult uw gave op het altaar offeren en aldaar gedachtig zijn, dat uw broeder iets tegen u heeft, laat daar uwe gave voor het altaar en verzoen u eerst met uw broeder, en kom dan en offer uwe gave. Gij hebt gehoord dat van de ouden gezegd is, die deze Mijne woorden hoort, en doet, gij zult geen overspel doen, maar Ik zeg u: Zo wie een vrouw aanziet om haar te begeren, die heeft alreeds overspel met haar gedaan, en indien uw rechteroog u ergert, o wat houden we veel van onze rechterogen en rechterhanden, wat hebben we weinig over voor de ere Gods en het gebod van God. Gij hebt gehoord dat er gezegd is: Oog om oog en tand om tand; maar Ik zeg u: Dat gij de boze niet wederstaat, maar zo wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de ander toe. En zo iemand met u rechten wil en uw rok nemen, laat hem ook de mantel, en zo men u zal dwingen één mijl te gaan, ga met hem twee mijlen. Ja, ook dat we geen schatten zouden vergaderen op aarde, welke de mot en roest verderven, want waar uw schat is, aldaar zal ook uw hart zijn. Niemand kan twee heren dienen."

Ja, wat een inhoud hé.

"Die deze Mijne woorden hoort en dezelve doet, niemand kan twee heren dienen, of hij zal de een haten en de andere aanhangen, of hij zal de ene liefhebben en de andere haten; gij kunt niet God dienen en de mammon."

Weet u wat we moeten doen, de zaligmaker zegt: "Zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid."

Dan spreekt de Zaligmaker over het oordelen. Hij zegt: "Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt." Een rechtvaardig oordeel, begrijpt u, als het overeenkomt met God en Zijn Woord, dan mogen we oordelen.

Maar dat lichtvaardig oordelen. 'Ja, wat ziet gij de splinter in uws broeders oog, maar de balk in uw oog merkt gij niet. Gij geveinsde, werp eerst de balk uit uw oog en dan zult gij de splinter uit uws broeders oog uitdoen.'

Een welmenende raad; Gaat in door de enge poort. Wij lopen die poort voorbij, maar de Heere zegt: "Gaat in door de enge poort, wijd is de poort en breed is de weg, die tot het verderf leidt en velen zijn er die door dezelve ingaan, want de poort is eng en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinige zijn er die dezelve vinden."

Zouden we niet genoeg hebben aan deze drie hoofdstukken? Kom ...

"Niet een iegelijk die tot Mij zegt: Heere, Heere, zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet de wil des Vaders die in de hemelen is. Velen zullen te dien dage zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uwen naam geprofeteerd, duivelen uitgeworpen, in Uw naam vele krachten gedaan; dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend, ga weg van Mij, gij werkers der ongerechtigheid. En ziet, een iegelijk die deze Mijne woorden hoort en dezelve doet, is een voorzichtig man."

Het is een man, waarvan Jacobus zegt, een dader des Woords te zijn. Hij gaat voorzichtig te werk, hij onderzoekt zichzelf. Hij beproeft zichzelf, die wijze bouwer graaft en verdiept.

Hij eigent zich de bouwstof niet op losse gronden toe. Hij legt bij zichzelf een schat, namelijk een goed fundament, tegen het toekomstige. Hij rust niet, hij vindt geen voldoening in zijn werk. Nee, hij vindt ook geen voldoening in de bemoedigingen, in de ondersteuning, die de Heere door Zijn Woord en Geest schenkt. Hij vindt zelfs geen voldoening in de Goddelijke toezeggingen, nee, totdat hij het anker van zijn hoop gelegd heeft in het binnenste heiligdom.

Weet u wat die wijze bouwer nodig had? Een Borg voor zijn schuld en een God voor zijn hart; hij wilde waar voor God zijn. Overtuigd zijnde, dat het bij de eeuwigheid nauw, zeer nauw zal gezocht worden. *Indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt,*

waar zal de goddeloze en de zondaar verschijnen?

Hij had daar indrukken van in zijn ziel gekregen, daar het werk des Heeren, en het nabijkomend werk zeer nabij komen. Denk slechts aan Agrippa, hij zegt: *Gij beweegt mij bijna een Christen te worden.* Maar bijna is nog eeuwig veraf.

Ziet, de dwaze bouwer ligt hierin getekend: "En een iegelijk die deze Mijne woorden hoort en dezelve niet doet, zal bij een dwaze man, vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft."

Nee, deze dwaze bouwer bekommerde zich niet over de toekomst, hij was alleen maar vergenoegd met het uitwendige. Hij behoorde tot die hoorders waar de Heere van spreekt tot Ezechiël.

De Heere zegt tot Zijn knecht: Tja, ze luisteren wel naar u hoor, en ze horen u nog gaarne ook; ja, hun consciëntie zegt, dat het de waarheid is en ze hebben er nog wel enig genoegen in ook. Ze vinden er nog wel enige blijdschap in, gij zijt hun als een lied, als een die wel speelt.

Herodes was ook zulk een man, hij hoorde Johannes gaarne, maar als het er op aan kwam, begrijpt u, liet hij Johannes onthoofden.

Dat geslacht is nog niet uitgestorven. Wij kunnen verblijd zijn mensen, met mooi weer en zonneschijn in ons eigen getimmerte, en wij kunnen ons zelf vleien en zeggen, ja maar God is toch liefde, God is toch barmhartig.

Ja, maar de onderwijzer zegt, niet vergeten hoor, denkt er aan: *God is liefde*, God is barmhartig; liefde bewijst Hij aan vijanden, barmhartigheid aan ellendigen, maar Hij is ook rechtvaardig.

Let, wil de Zaligmaker zeggen, op de slagregens, op de waterstromen en op de stormen. Straks zullen ze tegen de huizen aangaan en het huis van deze dwaze bouwer zal er niet voor kunnen bestaan.

Het zal openbaar worden, dat er niets van God bij is; en dan toch gedacht en verwacht te hebben.

Het is gevallen en zijn val was groot, bevestigd in hetgeen we nu eerst samen zingen: Psalm 49 : 4.

Toepassing

Hebben we deze gelijkenis nu verstaan? Of is ook ons oor zwaar geworden om te horen, of is het ons een behoefte des harten geworden: *Heere leer het ook mij verstaan, het is van tweeën één*, mensen!

Of, wij behoren tot de dwaze bouwer, of wij mogen tot de wijze bouwer behoren.

Van nature behoren wij allen tot de dwaze bouwer, dan zijn we niet te goed, onszelf te bedriegen voor de eeuwigheid.

Dan vergenoegen we ons met een handvol godsdienst, met wat uitwendig vertoon, bij mooi weer en zonneschijn, maar we zullen het straks niet kunnen uithouden, zie maar naar deze dwaze bouwer. Hij had geen rekening gehouden met de toekomst.

Nee, het ware werk van God maakt zulk een vlucht niet, neen, het ware werk van God is gelijk aan de wateren van Siloam, die zeer zachtken gaan.

Zullen we eens een paar voorbeelden uit Gods woord nemen. Wel, dan was Kaïn's geslacht, het geslacht van Seth ver voor. Seth moest nog geboren worden en dan vinden we al een naamlijst van het geslacht van Kaïn. Lees maar Genesis 4.

Ik denk aan Ismaël" ja aangaande Ismaël was gesproken, dat hij twaalf vorsten zou gewinnen en Izak moest nog geboren worden. Ismaël is te vroeg geboren, voor de belofte.

Denk eens aan Ezau, merkt u wel, het werk van God dat neemt zulk een vlucht niet.

In deze voorbeelden zien we de dwaze bouwer getekend, denk ook aan Ezau, Genesis

36. Hoeveel koningen hebben er al geregeerd over Edom eer er een koning was over Israël, hoeveel bezittingen had Ezau al veroverd.

En wat lezen we dan van Jacob, o zo eenvoudig, zo lief: En Jacob woonde in het land zijner vreemdelingschappen.

Ziet, die dwaze bouwer is ook niet jaloers op die wijze bouwer. Als ze elkander eens ontmoeten, dat gebeurt ook, maar het strookt niet met elkaar. Al schudt dan de dwaze bouwer bedenkelijk zijn hoofd en al zegt hij dan, wel man, vrouw, jongelui of jonge dochter, u moet niet zo tobben, kom, u moet niet zo zuchten, u moet niet zo werken en zweten.

Weet u wat u doen moet? u moet geloven, en u moet aannemen.

Ge kunt toch niet ontkennen, dat u een zondaar of zondares zijt, nu dan moet u maar geloven, dat de Heere Jezus voor zulke gekomen is, u behoeft zo bekrompen niet te leven, u kunt het best wat ruimer nemen, o zeer zeker, u komt er toch wel.

En als dan die dwaze bouwer zijn bevinding gaat vertellen, dat gebeurt ook, ja, dan moet u er maar erg in hebben, u moet uw oor maar te luisteren leggen, dan kunt u wat horen, ook in onze tijd. Die wijze bouwer had oren gekregen om te horen. U moet er maar op letten, de dwaze bouwers beginnen nooit bij het begin; waar God begonnen is, is hun ten enenmale vreemd.

Ach zeggen ze, dat komt er ook zo niet op aan, neen, het zijn muurbeklimmers, waarvan we in Bunyan lezen in de Christenreis naar de eeuwigheid.

Hij zegt tegen die muurbeklimmers, hoe zit het toch eigenlijk, kunnen jullie ook iets vertellen van het begin van de weg? Ach, wat doet dat ter zake, zeiden ze tegen Bunyan, we staan toch op dezelfde weg.

En die dwaze bouwers hebben ook nooit strijd, ook een kenmerk van de wijze bouwers, strijd of hun begin wel uit God is. David zegt: *is er nog een schadelijke weg bij mij, o God, leidt me op de eeuwige weg.*

De dwaze bouwer weet van geen bukken, geen buigen, van geen kermen en klagen. Hij weet niet van een poel mistrouwen, niet van een enge poort der wedergeboorte en waarachtige bekering. Hij weet niet van verloren te gaan en dat er niets van ons overblijft.

Paulus zegt: *Ik ben de wet der wet gestorven.* Daar hoort men niet veel van in onze tijd. Ik ben de wet der wet gestorven, opdat ik Gode zou leven.

De dwaze bouwers, ze weten niet wat het is om te komen tot Christus, armoedig, gelovig en oprecht, neen zij zijn rijk en verrijkt en hebben geen ding gebrek.

Ze weten niet wat het is, Hem te mogen vinden. Men zal van Mij zeggen: *In de Heere zijn gerechtigheden en sterkten. tot Hem zal men komen, in Hem zullen gerechtvaardigd worden het ganse zaad van Israël.*

Ze weten niet, de dwaze bouwers, om het gebouw van hunne zaligheid te gronden op het enige fundament Jezus Christus. *Tot welken komende, tot een levende steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar; en u die gelooft is Hij dierbaar.*

Ze weten ook van geen geloofsoefening, ze weten ook van geen geloofsgemeenschap, waar de liefde de banier over hen is, dat ze in verwondering uitroepen: *O, fontein der hoven!*

Dat is voor die dwaze bouwer nog nooit een wonder geweest: *O, fontein der hoven, put van levende wateren, die uit Libanon voortvloeien.*

De dwaze bouwer mist die hechte grondslag; vandaar is alles hol en leeg, en bij de uitkomst zal het de proef niet kunnen doorstaan.

Slagregens, waterstromen, en de winden hebben gewaaid. Als kaf van de dorsvloeren des zomers, zal het huis hunner hoop straks in één storten.

En de winden en slagregens en waterstromen zullen ook tegen het gebouw van die wijze bouwer aanslaan, en menigmaal heeft hij gedacht, daar gaat mijn gehele bouwsel. Dat is ook nodig, dat ons bouwsel van de kaart wordt weggevaagd, maar het fundament blijft, want het was op de steenrots gegrond. 'Uw Kerk, o Oppermajesteit Rust op de rots der eeuwigheid, Die stormen kan verduren.'

En na al de beproeving mag de Kerk zeggen:

*Al de grote waterstromen
Zijn Heer', over mij gegaan.
En mij over het hoofd gekomen,
Maar Gij hebt mij bijgestaan.
Daags toont Gij mij uw goedheid
En 's nachts uw barmhartigheid.
Dies zal ik U Heer' belijden,
Gij hoedt mijn ziel 't allen tijden.*

Dat zal nu blijken een voorzichtig man geweest te zijn. Een dader des Woords, en door genade volhardend tot het einde. Door genade volhardend, door te lijden in de kracht Gods, in de bekentenis: In ons is geen kracht tegen die grote menigte, maar in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid.

Dan zou ik die dwaze bouwers, waar God van gezegd heeft, dat ze wijs waren, willen toeroepen: *Vreest niet, gij klein kuddeken, want het is Uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven.*

Vreest niet gij wormke Jacobs en gij volksken Israëls, Ik help u, Ik ondersteun u met de rechterhand Mijner gerechtigheid. O nee, Hij zal het gekrookte riet niet verbreken en de rokende vlaswiek niet uitblussen.

De discipelen in de grote nood van hun leven, ze riepen: *Heere behoed ons, want wij vergaan;* maar ze zijn aan de overzijde gekomen.

Wat een toekomst voor het kind des Heeren, voor dat vrezend volk, daar ze zo menigmaal met vreze bezet zijn. Ach, ze hebben ook zoveel tegen, maar ze hebben God voor, en zo God voor ons is, wie zal dan tegen ons zijn. Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven. Het wormke Jacobs gesterkt door de handen van de Machtige Jacobs.

Om straks een gebouw te ontvangen, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen; een stad, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is. Die tijd komt, volk van God. Geen slagregens meer en geen waterstromen meer en geen winden. Eeuwige vrede, eeuwige stilte, eeuwige rust. *Daar blijft een rust over voor het volk van God.* Ja, dan zullen zij zingen, eeuwig zingen.

Die dwaze bouwer, heeft te vroeg gezongen, dat kan ook. Maar dat vrezend volk zal eeuwig zingen van de goedertierenheden des Heeren, van de wegen des Heeren, als de heerlijkheid des Heeren groot zal zijn.

Vandaar, welgelukzalig het volk dat het geklank kent, o Heere, zij zullen in het licht van Uw aangezicht wandelen en zich de ganse dag (waar geen nacht meer zal zijn), de ganse dag zich verheugen in Uwe zaligheid. Amen.

Psalm 121 : 1, 2.